

Vica Kaleb

Jezik ditiinjstva

OBRADE IZVORNIH NAPJEVA I
NOVOUGLAZBLJENE SKLADBE

ZALOŽBA KRALJA TOMISLAVA
ČAPLJINA

Ivica Kaleb

Jezik ditiinjstva

Obrade izvornih napjeva i novouglažbljene skladbe

Uredničko vijeće:

Mara Bošković
Stjepan Šutalo
Zdenko Vego
Perica Jurković
Dragan Vrankić
Nikola Krešić
Pero Marković

NERETVANSKA RIZNICA UMJETNINA I INIH VRIJEDOSTI
OPUZEN

Nakladnik
Ustanova "Založba Kralja Tomislava", Čapljina

Za nakladnika
Stjepan Šutalo

Sunakladnik
Neretvanska riznica umjetnina i inih vrijednosti, Opuzen – Podgradina

Za sunakladnika
Stjepan Šešelj

Urednik
dr. sc. Joško Čaleta
Ivica Kaleb, prof.
Tomislav Sušac, prof.

Notografija
Tomislav Sušac, prof.

Ilustracije
Vladimir Mikulić, prof.

Prevoditelji
Predgovor J. Flamenga i pogovor D. Filipovića
preveo Msgr. Petar Raič, nuncij Vatikana u Kuvajtu

Recenziju J. Čaleta "Jezik ditinjstva Ivica Kaleb"
preveo Igor Jovanović, prof.

Recenziju Lj. Stipišića "Na poljima tradicionalnoga" i biografiju I. Kaleba
prevela Iva Vlahović, prof.

Recenzije J. Fiamenga, M. Grgića i N. Buble
prevela Maja Bojanović, prof.

Recenziju N. Buble "Pjesme Hrvata s ušća Neretve"
prevela Gracijela Babić Jovica, prof.

Tisak
Suton d.o.o., Široki Brijeg

Naklada
500 primjeraka

Za arhiv priredio:
jplastic@fdk.hr

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

784.4(497.5)
784.4(497.6)

JEZIK ditinjstva : obrade izvornih napjeva i novouzglabljene skladbe
/ [sastavio] Ivica Kaleb ; [notografija Tomislav Sušac ; ilustracije Vladimir
Mikulić ; prevoditelji Petar Raič ... [et al.]. - Čapljina : Založba Kralja
Tomislava ; Opuzen : Neretvanska riznica umjetnina i inih vrijednosti,
2014. - 127 str. : note, ilustr. ; 28 cm

Tekst na hrv. i engl. jeziku. - Ivica Kaleb: str.
110-111

ISMN 979-0-9015501-0-0 (Založba Kralja Tomislava))
I. Kaleb, Ivica
COBISS.BH-ID 21326342

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 880531
ISMN 979-09013649-0-5 (Neretvanska riznica umjetnina i inih vrijednosti)

Ivica Kaleb

Jezik ditiinjstva

**OBRADE IZVORNIH NAPJEVA I
NOVOUGLAZBLJENE SKLADBE**

Čapljina – Opuzen, 2014.

Ocu i majci za uzdarje

Sadržaj

Predgovor	9
-----------------	---

Izvorni napjevi – Dalmacija

1. Pivci moji ne pivajte	14
Izvorni napjev Opuzen, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1990. god., klapa Luka Ploče – Ploče, prva nagrada žirija, druga nagrada publike	
Omiš 2006. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada žirija	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
CD Pivci moji ne pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen	
2. A kal' cuješ da zvon zvoni	16
Izvorni napjev Vis, kazivač Ina Mratinić, zapisao i obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1976. god., klapa Hrid – Zagreb	
3. Nemoj dušo nikom virovati	18
Izvorni napjev Vis, kazivač Ina Mratinić, zapisao i obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1977. god., klapa Hrid – Zagreb	
4. Karala majka Maricu	20
Izvorni napjev Opuzen, kazivač Tereza Sušan, zapisao i obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1990. god., klapa Luka Ploče – Ploče, prva nagrada žirija, druga nagrada publike	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
5. Mara mi se šeta	22
Izvorni napjev Opuzen, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1991. god., klapa Luka Ploče – Ploče	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
6. Sve malo i pomalo, svršit će mladost moja	24
Izvorni napjev Opuzen, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1991. god., klapa Luka Ploče – Ploče	
Omiš 2009. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada publike	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
7. Zajubi san se u drugu	26
Izvorni napjev Opuzen, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1991. god., klapa „Luka Ploče“ - Ploče	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
8. Te tvoje oči	28
Izvorni napjev Šibenik, drugu strofu napisala prof. Ružica Markić, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1993. god., klapa Luka Ploče – Ploče, prva nagrada žirija, druga nagrada publike	
Omiš 2005. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada publike	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
CD Pivci moji na pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen	
9. Majka Mari kose plela	32
Izvorni napjev Opuzen, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 1995. god., klapa Luka Ploče – Ploče	
Omiš 2009. god., klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada publike	
CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
CD Pivci moji na pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen	
10. Po širokom plovim moru	34
Izvorni napjev srednja Dalmacija, zapisao Rikard K. Jeretov, obradio Ivica Kaleb	
Omiš 2001. god., klapa Luka Ploče – Ploče	

11. Di si pošā.....	36
Izvorni napjev Desne (dolina Neretve), treću strofu napisala Anita Zmijarević, obradio Ivica Kaleb Omiš 2004. god., klapa Luka Ploče – Ploče	
12. Ne pitam ti biser zlato	38
Izvorni napjev Dalmacija, obradio Ivica Kaleb Omiš 2004. god., klapa Luka Ploče – Ploče Omiš 2006. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada žirija Omiš 2013. god., klapa Trebižat – Trebižat CD Pivci moji na pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen	
13. Na Neretvu misečina pala	40
Izvorni napjev Opuzen, zapisao Vido Bagur, obradio Ivica Kaleb Klapa Lira – Trebižat 2011. god.	

Nove skladbe

14. Jablane, debeli lade	44
Pučki tekst Desne (dolina Neretve), glazba Ivica Kaleb Omiš 1991. god., klapa Luka Ploče – Ploče CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
15. Što je želja tvoja	46
Pučki tekst Desne (dolina Neretve), glazba Ivica Kaleb Klapa Luka Ploče – Ploče 1991. god. Omiš 1994. god., klapa Luka Ploče – Ploče CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče	
16. Jabuka i divojka	48
Pučki tekst Lopud, glazba Ivica Kaleb Omiš 1994. god., klapa Luka Ploče – Ploče, treća nagrada žirija Omiš 2007. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, prva nagrada žirija CD klapa Luka Ploče – 1993. god., KLP, klapa Luka Ploče – Ploče CD Pivci moji na pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen	
17. Dođi dragi do mogega dvora.....	52
Pučki tekst Desne (dolina Neretve), glazba Ivica Kaleb Klapa Luka Ploče – Ploče 1999. god.	
18. Zar ćeš draga.....	54
Pučki tekst Hvar, glazba Ivica Kaleb Kaštela 2002. god., klapa Adrion – Makarska Marko polo fest- Korčula 2008. god., mješ. klapa Opuzen – Opuzen, nagrada za najbolju izvedbu CD Pivci moji na pivajte – 2008. god., Aquarius records, mješ. klapa Opuzen – Opuzen CD Mome gradu – 2007. god., MENART, klapa Adrion – Makarska	
19. Trešeta.....	58
Tekst Vojislav Mataga, glazba Ivica Kaleb Omiš 2004. god., klapa Luka Ploče – Ploče CD Jezik ditiinstva – 2008. god., MENART, klapa Luka Ploče – Ploče	
20. Blago onom	62
Tekst Vojislav Mataga, glazba Ivica Kaleb Klapa Luka Ploče – Ploče 2005. god. CD Jezik ditiinstva – 2008. god., MENART, klapa Luka Ploče – Ploče	
21. Ploče grade.....	66
Tekst Anđelka Vlahović, glazba Ivica Kaleb Himna grada Ploče, klapa Luka Ploče – Ploče, 2008. god. CD Škatula od hitova 2 – 2009. god., MENART, klapa Luka Ploče – Ploče	
22. Jezik ditiinstva	70
Tekst Vojislav Mataga, glazba Ivica Kaleb Omiš 2008. god., klapa Luka Ploče – Ploče, prva nagrada publike CD Jezik ditiinstva – 2008. god., MENART, klapa Luka Ploče – Ploče CD Nove skladbe Omiš – 2008. god., CROATIA RECORDS	

23. Djeva i more	74
Pučki tekst južna Dalmacija, glazba Ivica Kaleb Omiš 2010. god., klapa Luka Ploče – Ploče, treća nagrada žirija CD Nove skladbe Omiš – 2010. god., CROATIA RECORDS	
24. Brudetijada	76
Tekst Davorko Beidenegl, glazba Ivica Kaleb Himna Opuzenske brudetijade, klapa Luka Ploče – Ploče, 2011. god. CD Od pop-a do Jazz-a – 2012. god., CROATIA RECORDS, klapa Luka Ploče – Ploče	
25. I dušon i tilon.....	80
Tekst Vojislav Mataga, Dražena Oršolić-Šuman, glazba Ivica Kaleb Omiš 2011. god., klapa Luka Ploče – Ploče CD Nove skladbe Omiš – 2011. god., CROATIA RECORDS	
26. Uvijek si majka	84
Tekst Jelena Tadijanović, glazba Ivica Kaleb Klapa Adrion – Makarska 2003. god. Omiš 2012. god., klapa Adrion – Makarska CD Mome gradu – 2007., MENART, klapa Adrion – Makarska CD Nove skladbe Omiš – 2012. god., CROATIA RECORDS	
27. Meštrova smrt.....	88
Tekst Vojislav Mataga, glazba Ivica Kaleb Omiš 2013. god., klapa Luka Ploče – Ploče, druga nagrada žirija CD Nove skladbe Omiš – 2013. god., CROATIA RECORDS	
28. Lipa Mare ajmo među smilje	92
Tekst Vojislav Mataga, glazba Ivica Kaleb Omiš 2014. god., klapa Luka Ploče – Ploče CD Nove skladbe Omiš – 2014. God., CROATIA RECORDS	

Izvorni napjevi – Hercegovina

29. Pod zelenim jasenom	98
Izvorni napjev Trebižat, zapadna Hercegovina, kazivač Ljuba Pavlović, obradio Ivica Kaleb Klapa Trebižat – Trebižat 2008. god. CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
30. Vrani se konji igraju	100
Izvorni napjev zapadna Hercegovina, obradio Ivica Kaleb Klapa Lira – Trebižat, 2008. god. CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
31. Žetelačka	102
Izvorni napjev zapadna hercegovina, obradio Ivica Kaleb Omiš 2011. god., klapa Trebižat – Trebižat CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
32. Faćajte se bile ruke	104
Izvorni napjev zapadna Hercegovina, obradio Ivica Kaleb Klapa Lira – Trebižat, 2008. god. CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
33. Da ja vidim Lane moje	105
Izvorni napjev zapadna Hercegovina, obradio Ivica Kaleb Zapisao Cvjetko Rihtman, treću strofu napisala Ana Borovac Klapa Lira – Trebižat, 2008. god. CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
34. Crne oči.....	106
Tradicionalna narodna pjesma, obradio Ivica Kaleb Klapa Trebižat – Trebižat 2008. god. CD Akordi s kamena – 2011. god., Song Zelex, HKUD Seljačka Sloga – Trebižat	
35. Volim tebe zapivati gango	108
Izvorna zapadna Hercegovina, obradio Ivica Kaleb Klapa Lira – Trebižat 2013. god.	

Biografija	110
Bilješke o autoru - recenzije	112
Pogovor.....	121
Isječci iz novina	124

CD – Jezik ditiinjstva

1. Pivci moji ne pivajte /*mješ. klapa Opuzen*
2. Karala majka Maricu /*klapa Luka – Ploče*
3. Majka Mari kose plela /*mješ. klapa Opuzen*
4. Te tvoje oči /*mješ. klapa Opuzen*
5. Ne pitam ti biser zlato /*mješ. klapa Opuzen*
6. Jezik ditiinjstva /*klapa Luka – Ploče*
7. Jabuka i divojka /*mješ. klapa Opuzen*
8. Trešeta /*klapa Luka – Ploče*
9. Djeva i more /*klapa Luka – Ploče*
10. Uvijek si majka /*klapa Adrion – Makarska*
11. I dušon i tilon /*klapa Luka – Ploče*
12. Meštrova smrt /*klapa Luka – Ploče*
13. Zar ćeš draga /*mješ. klapa Opuzen*
14. Lipa Mare ajmo među smilje /*klapa Luka – Ploče*
15. Ganga /*klapa Lira – Trebižat*
16. Vrani se konji igraju /*klapa Lira – Trebižat*
17. Žetelačka /*klapa Trebižat – Trebižat*

Predgovor

Kad se spare dvije tako srodne stvari kao što su jezik i djetinjstvo ne mogu nam a ne pasti na pamet amblematski stih *Iz ditinstva jazika u jazik ditinjstva* Tonča Petrasova Marovića, jednog od bitnih prošlostoljetnih pjesnika dalmatinskog dake i mediteranskog ozračja, koji je intezivnije od mnogih ćutio jezik i njegova temeljita svojstva, sve što može postati blisko svima kojima je do jezika i njegovih senzacija u svakodnevlju. Kao da je u pitanju jedna osobita razmjena energija, sudioništvo u misiji zbližavanja kad se vrijeme (ditinjstva) i prostor (ćakavskog ikavskog idioma) relativiziraju i razmiću, kad pred ćinjenicom jezika brišu granice svojih svojstava. Kad vrijeme ona da nećije rođenje nije samo plod ljubavi dvoje roditelja već i prostora i vremena u kojima se zatekneš, ali i jezika u kojem osvaneš i kojega naslijediš. U tom si svom jeziku cjelovit, u njemu rasteš i djeluješ, živiš i ljubiš, veseliš se i tuguješ, moliš i prkosiš, stjećeš iskustvo i bilježiš ga, govoriš i – naravno - pjevaš.

Ljudski glas je dar Svevišnjeg a pjevanje najugodnije što taj glas u sebi sadrži. Po njemu je klapska pjesma, danas već zaštićena i upisana u UNESCO-ov reprezentativni registar nematerijalne svjetske baštine, odavno prepoznata kao glazbeni i kulturološki endem podneblja, glasnik što nam dohodi iz tradicije i kolektivnog sjećanja, raspjevani glasnik negdašnjih sudbina i navada. Sasvim sigurno, topografska karta Dalmacije bila bi nepotpuna bez klapskog višeglasja u njezinu svakodnevlju, na otocima i u priobalju, u zaleđu mora pa i izvan njezinih povijesnih granica. Rijeć je, podsjetimo se, o samoniklom znaku životu, koji su na osoben glazbeni način prihvatile stotine i tisuće klapaša (ali i klapašica), izrastavši iz tradicije ulićnih pućkih pjevaća i crkvenih kantadura, iz podloge bogatog melosa, katkad i s mjerom prenijetog s Apenina ali udomaćeng do pućke vjerodostojnosti.

Treba li posebno opetovati notornu ćinjenicu da bi život naših malih mista i gradskih središta, ljudskih truda i dokolica, ljubavi i klonuća, slavlja i trpnje bio nezamisliv bez dragocjenih vokala klapaša koji izlaze pod volte i balkone, na ulice i pjace, glasaju se sa riva i iz konoba da bi izrazili naš glazbeni i duhovni život kroz stoljeća i opjevali maloga ćovjeka, ponovili drevne akorde, prenijeli stare istine o životu i mucu, osmijehu i križu, ventulu i podsmjehu, nježnosti i grotesci,

Foreword

*When two closely related things such as language and childhood unite, one cannot but be reminded of the emblematic verse from *Iz ditinstva jazika u jazik ditinjstva*, by Tonćo Petras Marović, one of the most important 20th century musicians of the Dalmatian and Mediterranean region, who possibly more intensely than others listened to language and its fundamental properties, all of which come closer to anyone who holds dearly to language and its expression in everyday life. It is as if a particular exchange of energy were going on, when the sharing in the convergence between time (ditinjstva - childhood) and space (the Chakavian - Ikavian idioms) are relativized and move apart, when faced before the fact of language that erases the boundaries of their properties. The saying holds true then, that one's birth is not only the result of two loving parents, but also of the time and space in which you find yourself in, and also the language in which you are raised up in and inherit. In that language you are complete, for in it you grow and act, you live and love, you are happy and weep, you pray and disobey, experience life and take note of it, you talk and of course, you sing.*

The human voice is a gift from the Almighty and singing is the most beautiful expression of the voice. Vocal group singing which is now protected and inscribed in UNESCO's representative register regarding World Heritage intangibles, has long been recognized as a musical and cultural sign of the region, a herald of the traditions and collective memory, the singing of past messages of fates and habits. The topographical map of Dalmatia would quite certainly be incomplete without vocal group polyphony in her everyday life, on the islands and the coastal areas, in the hinterland and the sea beyond its historical boundaries. Let us remember, that it is a self-grown sign of life, which in a distinctive musical way has been accepted by hundreds and thousands of male and female singers, who grew up with the tradition of street folk singers and church choir singers, coming from the base of rich melodies, sometimes with touches from the Apennines added, but domesticated to the local peoples' needs.

Does one need to specifically reiterate the well-known fact that the life of our little towns and urban centers, of human effort and leisure, of love and failure, of celebration and suffering would be unthinkable without the precious vocals of the group singers appearing under doorways and balconies, in the streets and squares, singing from the waterfront and cellars, to express our musical and spiritual life through the

te s novim glazbenim prinosima produžili zlatnu žicu dalmatinske terce. A u ovim je prostorima odavno znano da je i pjevanje način života pa i onda kad život baš i nije blizu pjesmi. Ta pjesma nije ništa drugo nego stoljetni rukopis naravi i navada jednog osebnog tla, razveden po lokalnim idiomima ali s univerzalnijim nabojem.

Doista, dalmatinska klapska terca ne može se doživjeti drugačije nego kao živi mehanizam glazbe, polifonija života, prenositelj i tumač svih naših iskonskih otkućaja, pjevni a cappella narrator tradicijskih usudnosti, marni zapis i dokaz naslijeđene uspravnosti, iskazan ljudskim glasom, najljepšim i najsavršenijim glazbalom. I nije bez osnova mišljenje da u klapi ne pjevaju samo pjevači već i vrijeme - oni koji pjevaju samo su trenutni predstavnici svih koji su to već činili ili će činiti. Njezin glazbeni pravorijek ima snagu idealne fuzije, ona je zapravo senzibilizirani krug ispisan našim sudbinama, ljepotom krajolika, uzancama i mijenama svih koji su - bez obzira pjevaju li ili samo slušaju - isprepleteni zajedništvom u pobožnosti pjeva pa bio on, zavisno od toga gdje se rađa i razvija, grlen ili pak potih i duboko intiman.

Da je klapska pjesma jedan od najizrazitijih arhetipa podneblja svjedoči i Ivica Kaleb, vrstan glazbenik, klapski voditelj, glazbeni pedagog, melograf, obrađivač, skladatelj i klapski pjevač iz Ploča na delti Neretve, neumoran u svom dugom klapskom poslanstvu. Zbirkom vlastitih obrada napjeva iz baštine te novouglažbljenih autorskih skladbi na narodne stihove i one recentne Vojislava Matage i drugih pjesnika a sve iz zavičajnog sliva Neretve kojemu i sam rođenjem, životom i radom pripada, Kaleb je složio repertoar svojih glazbenih zanimanja i vrsnoće obrada. Sve što smo prethodno nabrojili glede naravi i pojavnosti klapske pjesme vjerujemo da i sam potpisuje jer spada u red onih koji zaista klapsku pjesmu žive u čemu je, osobito s klapom Luka iz Ploča, ubirao priznanja i struke i publike, ponajprije i najviše na festivalima u Omišu, ovjerenom mjeri klapskoga pjeva. U svojim obradama itekako vodi računa o karakteru pjesama obzirom na lokalni timbar u spontanom pučkom pjevanju a kad se odlučuje na slobodnije obrade, ne gubeći oslonac na tradiciju, približava se novijem zvuku.

Autorski pečat Kaleb iskazuje jakim vokali- ma s puno emocija, žestine pa i agresivnosti ali još uvijek u nešto slobodnije organiziranim okvirima tradicijskog pjeva. Autor se ističe i pri obradi pjesama koje imaju osobitih elemenata susjedne

centuries and to sing about the little people, repeating the ancient chords, transmitting the old truths about life and passion, of smiles and crosses, ridicule, tenderness and the grotesque, and through new musical compositions extended the golden string of Dalmatian third chords. And in these areas it has long been known that singing is a way of life even when life's circumstances do not lead to song. This song is nothing other than a centuries-old manuscript of the nature and habits of a specific soil, distinguished by local idioms yet with universal value.

Indeed, Dalmatian vocal group thirds cannot be experienced differently than as a living mechanism of music, a polyphony of life, a transmitter and interpreter of all our original beats, a vocal "a cappella", a traditional narrator of courage, a dutiful record and proof of inherited rectitude, expressed in a human voice, the most beautiful and the most perfect instrument of all. And the opinion is not without foundation that vocal group singing is not only done by the singers, but also by time. Those who sing are only the current representatives of all those who have already done so in the past or will do so in the future. Her music has the power of ideal fusion, it is actually a sensitized circle printed by our destinies, the beauty of the landscape, the business dealings and exchanges all those who - regardless of whether they are singing or just listening - are intertwined with fellowship in the piety of song, depending on where it is born and develops, throaty or silently, yet deeply intimate.

That vocal group singing is one of the most outstanding archetypes of the region is witnessed by Ivica Kaleb, an accomplished musician, vocal group leader, musical educator, melodist, editor, composer and singer from Ploče on the Neretva Delta, a tireless worker in his long vocal singing mission. With this collection of his own arrangements of songs from the vocal group heritage and with newly composed original songs in folk verses along with recent works of Vojislav Mataga and other composers, all native to the Neretva river basin, to which Kaleb belongs through his birth, life and work, a repertoire of his musical interests and works has been prepared. All that we have mentioned previously regarding the nature and prevalence of vocal group songs, we believe he would agree to, for it belongs to those who actually live closely tied to vocal group singing which is, especially regarding the group Luka from Ploče, has received recognition from both professionals and the public, mostly at the festivals in Omiš, known for vocal group singing. In his remakes he certainly takes into account the character of the songs given to local timbre in spontaneous vocal group singing, while when he switches over to

Zapadne Hercegovine, a rezultat su suradnje sa mnogim tamošnjim klapama, koje poštuju dalmatinsku pjesmu, izvornu, novoskladanu ili u obradi, te se povremeno pojavljuju na festivalima u Omišu i drugdje. Isto tako, Kaleb je emotivno vezan za pokojnog hrvatskog pjesnika Vladimira Pavlovića, rođenog u hercegovačkom Trebižatu, pjesnika istančanih emocionalno-egzistencijalnih i refleksivnih tema. Sve u svemu, razmičući granice i utjecaje dalmatinskog pjeva izvan granica užeg dalmatinskog areala, Kaleb postojano harmonijski obogaćuje svoj interes, posebno i s razlogom jer je i sam na tom terenu djelovao. I tako, slijedeći s mjerom *jazik ditinjstva*, razapevši svoju meštiju slijedom izabranih pjesama od kolijevke do čempresa, Kaleb je ovim izdanjem dodao prihvatljiv notni materijal koji svakako obogaćuje notalnu, inače ne baš izdašnu literaturu dalmatinske klapske pjesme.

akademik Jakša Fiamengo

freer expression, without losing the support of the tradition ways, he approaches a newer sound.

*Kaleb's particular stamp shows strong vocals with a lot of emotion, severity and even aggressiveness, but still somewhat freely organized in the framework of traditional singing. The author is known for his compositions that have particular elements in neighboring Western Herzegovina, which are a result of collaboration with many of the local singing groups, that respect the Dalmatian songs, whether original, newly composed or remakes that are occasionally sung at the festivals in Omiš and elsewhere. Kaleb is also emotionally tied to the late Croatian composer Vladimir Pavlović, born in Trebižat, Herzegovina, a poet of subtle emotional, existential and reflective themes. All in all, while leaving boundaries aside and the influence of Dalmatian singing beyond the narrow limits of the area of Dalmatian proper, Kaleb has steadily enriched his harmonic interests, especially because he himself has worked in this region. Hence, following the *Jazik ditinjstva*, and expanding his capabilities through the sequence of selected songs from the cradle to the grave, Kaleb through this release has added notable sheet music that certainly enriches the not so generous collection of Dalmatian vocal group song literature.*

Jakša Fiamengo, Academician

Izvorni napjevi

DALMACIJA

Pivci moji ne pivajte

(Izvorni napjev Opuzen)

Obradio: Ivica Kaleb

Andante

♩ = 90

mf

Pi vci mo - ji ne pi - vaj
Dra - ge mo - je ne bu - di
Ne ka sni - va sla - tki sa

Pi - - - - - vaj
Bu - - - - - di
Sa - - - - - nak

te
te
nak

te
te
nak

piv ci mo ji mo
dra ge mo je mo
ne ka sni va sni

piv - ci mo -
dra - ge mo -
ne - ka sni -

4

ji ne pi - vaj te (piv) piv
je ne bu - di te (dra) dra
va slat - ki sa nak (ne) ne

ji ne - pi - vaj pi - vaj - te piv
je ne - bu - di bu - di - te dra
va slat - ki san slat - ki san ne

5

ci mo ji ne pi - vaj te
ge mo je ne bu - di te
ka sni va sla tki sa nak

ci ne pi - vaj - te
ge ne bu - di - te
ka slat - ki sa - nak

6

Piv - ci mo - ji ne pi - vaj te.
Dra - ge mo - je ne bu - di te.
Ne - ka sni - va slat - ki sa nak.

mp

9

calmo

Fine

mm

p

A kal cuješ da zvon zvoni

(Izvorni napjev Vis)

Kazivač: Ina Mratinić
Zapisao i obradio: Ivica Kaleb

Largetto

A kal cuješ da zvon zvoni
Su ze tvo je na zvon mom zvo gro

p

da na zvo gro - -
na gro - -

ni, ne hol pi - - ta' ca
bu, bit će mo - - joj du -

ni
bu

zvon zvo ni. Mi - la mo -
ši spas

mp

ja mi - la mo

12

ja, pu - sti su - ze nek ro - nu.
ne - ka ro nu.

16

Mi - la mo - ja

19

mi - la mo - ja pu - sti - su - ze nek ro

mp

23

nu, ro nu. nek - ka ro nu. **Fine**

p

nek ro - nu.

Nemoj dušo nikom virovati

(Izvorni napjev Vis)

Kazivač: Ina Mratini
Zapisao i obradio: Ivica Kaleb

Andante

Ad libitum

Ne ___ moj du-šo ni ___ kom
Ki ___ nas ho ___ će ___
Ki ___ nas ho ___ će ___

mf

vi - ro va ___ ti
o - mra-zi ___ ti
o - mra-zi ___ ti

vi - ro - va ___ ti
o - mra-zi ___ ti
o - mra-zi ___ ti

mp

3

zli ja - zi - ci ca go - vo ___ ru,
u naj lip - ji cvit mla - do ___ sti,
shi - ti - la im zem - ja ko ___ sti,

mf

ca go - vo - ru ca go - vo ___
u naj lip - ji cvit mla - do ___
shi - ti - la im ze - mja ko ___

ca go - vo - ru
u naj - lip - ji
shi - ti - la im

5

ru,
sti
sti

zli ja - zi - ci ca - go - vo
ki nas ho - će o - mra - zi
ki nas ho - će o mra - zi

7

ru
ti
ti

zli
u
shi

ja
naj
ti

mf zli - - ja - -
u - - naj - -
shi - - ti - -

9

zi
lip
la

ci
ji
im

ca - go - vo
cvit mla - do
ze - mja ko

ru.
sti.
sti.

rit. - - - - - **Fine**

zi - - - ci
lip - - - ji
la - - - im

Karala majka Maricu

(Izvorni napjev Opuzen)

Kazivač: Tereza Sušan
Zapisao i obradio: Ivica Kaleb

Andante

♩ = 150

mf

Ka - ra - la maj - ka Ma - ri - cu Ma - ri - cu
Što ra - no ra - ni na vo - du na vo - du

Ka - ra - la ka - ra - la je Ma - ri - cu
Što ra - no ra - no ra - ni na vo - du

3

1. 2.

ka - ra - la maj - ka Ma - ri - cu na - vo - du. O
što ra - no ra - ni

ka - ra - la maj - ka Ma - ri - cu. na - vo - du.
što ra - no ra - ni

6

f

Jer - bo je vo - da le - da - na le - de - na

Jer - bo - je jer - bo - je le - de - na

8

rit.

me - đu dva bo - ra ze - le na

me - đu dva bo - ra ze - le - na.

10

Pod bo - rem Ma - re bud - na sni bud - na sni
Ne smi - je ni - ko bu - di - ti bu - di - ti

pp

Pod bo - rem bud - na sni bud - na sni
Ne smi - je ne - smi - je bu - di - ti

12

pod bo - rem Ma - re bud - na sni. bu - di - ti. O
ne smi - je ni - ko

1. 2.

pod bo - rem Ma - re bud - na sni. bu - di - ti.

ne smi - je ni - ko

15

Ni maj - ka ki je ro - di - la ro - di - la

f *accel.*

Ni maj - ka ro - di - la ro - di - la

17

ni o - tac ki je na svit - da.

f **Fine**

ni o - tac ki je na - svit da.

Mara mi se šeta

(Izvorni napjev Opuzen)

Obradio: Ivica Kaleb

Andante

Ad libitum

mf

Ma da ne

Ma - ra mi - se še ta, O
Da - ruj mi je maj ko, O
Ne - ka je uz maj ku, O

3

ra mi se še ta, O, Ma - ra
ruj mi je maj ko, O, da - ruj
ka je uz maj maj ku, O, ne - ka

še - - ta O, Ma - ra
maj - - ko O, da - ruj
maj - - ku O, ne - ka

5

mi se še ta po svom
mi - je maj ko za ju
je uz maj ku Ma - ra

še maj maj ta ko ko

mi se še ta
mi - je maj ko
je uz maj ku

(1. ten. solo, ostali mm...)

dolce

7

bi - lom dvo ru, Ma
bov - cu mo ju, da
če - do mi lo

dvo - - - ru mm
mo - - - ju mm
mi - - - lo mm

9

ra mi se še ta
ruj mi je maj ko
ka je uz maj ku

še
maj
maj

12

Po svom po svo
Za za ju
Ma ra Ma - ra

ta ko ku Po svom
Za Ma ra

15

bi - lom dvo ru.
bov - cu mo ju.
če - do mi lo.

dvo ru.
mo ju.
mi lo.

Fine

Sve malo i pomalo, svršit će mladost moja

(Izvorni napjev Opuzen)

Adagio

♩ = 70

Obradio: Ivica Kaleb

doloroso

Sve ma - lo i po - ma - lo svr - šit će mla - dost mo - ja

mp

O mla - dost mo - ja

Sve ma - lo i po - ma - lo sve ma - lo i po - ma - lo

Po ma - lo po - ma - lo

mf

sve ma - lo i po - ma - lo svr - šit će

ma - lo i po - ma - lo

svr - šit će

f

mla - dost mo - ja, mo - ja.

mla - dost mo - ja, mla - dost mo - ja

mp

16 *espress. accel.* *rit.* *A tempo*

Ne-vir-na lju-bav tvo-ja do-ve-la me do gro-ba. Ne-vir-na ju-bav-tvo-

f gro - - ba. Ju - bav

19

ja ne-vir-na ju-bav tvo-ja ne-vir na ju-bav tvo-ja

tvo - ja, ju-bav tvo-ja ne - vir na ju-bav tvo-ja

22 *doloroso*

do - ve - la me do gro - ba, gro - ba.

ju-bav tvo-ja do-ve-la me do gro - ba, do-ve-la do gro - ba.

26 *mp* *rit.* **Fine**

us - ne mo - je A lad - ne u sne šap - ju još i - me tvo - je.

Zajubi san se u drugu

(Izvorni napjev Opuzen)

Moderato

con passionante

mm

Obradio: Ivica Kaleb

Za - ju - bi san se u dru - gu

mp

3

i to već zna ju svi, ju - ba - vi
i ću - tim pla ćeš ti, ru - me - ne

mf

5

po - vrat - ka ne ma za - ju - bi se i
u - mi - ru ru že kad ru - še nam se

p

7

ti, ju - ba - vi po - vrat - ka ne ma
sni, ru - me - ne u - mi - ru ru že

p

9

za - ju - bi se i ti.
kad ru - še nam se sni.

Za - ju - bi san se u dru - gu

mm
mp

12

i zna - deš to i ti

u - vik se do - go - di ta ko

mm

15

da ni - su sre tni svi.

U - vik se do - go - di ta ko

mm

18

da ni - su sre tni svi.

rit. **Fine**

Te tvoje oči

(Izvorni napjev Šibenik)

Drugu strofu napisala: Ružica Markić prof.
Obradio: Ivica Kaleb

Andante
♩ = 75

Te tvoje oči kad

uu

p *mp* ka

5 me - ne gle - da - ju ja sam u ra - ju

gle - da - ju ra ju

me - ne gle - da - ju ra ju

mf

9 ja sam u ra ju ja sam u ra ju - mm

ja, ja sam u ra ju ra ju mm

ra ju mm

p rit.

13 *✓ A tempo* ja sam u ra__ ju *✓*

ra - ju. di - si mi ti ra__ *✓* ra__ ju

mf

17 *✓* *accel.* ja__ sam__ u ra__ ju

di si mi ti. Di si mi ti Ja sam ra - ju

mp

22 *rit.* ja__ sam__ u ra__ ju__ *✓* (1. ten. solo, ostali uu...)

ja - sam ra - ju uu. No - ću je mo - re - mm__

p

26 sre - bre - na sja - ja *✓* no - ću se zvjez - de

uu uu

30 u - mo - ru sja - ju ✓ ja sam u ra - ju *rit.* *mm*

p *mm* *mm*

34 ✓ *A tempo* ja sam u ra - ju *rit.* ✓

ra - ju. *di - si mi ti* *ra - ju* *ra - ju* *mf*

38 *A tempo* *rit.* **Fine**

di si mi ti *mm* *p*

Majka Mari kose plela

(Izvorni napjev Opuzen)

Obradio: Ivica Kaleb

Moderato

♩ = 95

mm

mp

mm

3

mm

rit. - - -

5

Maj - ka Ma - ri ko - se ple - la
Ne - id Ma - re u - to ko - lo
On - će te - be pri - va - ri - ti

mf

7

an - đe - le moj ja - bla - ne
A - - an - đe - le moj ja - bla - ne

rit. - - -

9 A tempo

Ko - se ple - - la
 U - ko - - - - lu - - je
 Pri - va - - - - ri - - ti

Ko - se ple - la, ple - - la
 U - ko - lu je l - - ve
 Pri - va - ri - ti, pri - va - rit

10

go - - vo ri - - la
 li - - pi l - - ve
 os - - ta - - vi - - ti

go - - vo - ri - - la
 li - - pi l - - ve
 o - sta - vit o - sta - vi - - ti

11

An - - de - le - - moj - - ja - - bla - - ne - - moj.

rit. - - - - -
 13 3. Ja - - bla - - ne - - moj. **Fine**

Po širokom plovim moru

(Izvorni napjev srednja Dalmacija)

Zapisao: Rikard K. Jeretov

Obradio: Ivica Kaleb

Andante

♩ = 85

Po ši ro - kom plo vim mo ru
Mlad sam Hr - vat mlad sam mor nar

mp

sta nak mi - je la gan brod,
što o - sta - vi mi li dom,

na o ko - lo si nje mo - re
a li i u tu dem svije - tu

a vije - na - dam - nom ne ba svod.
ran ja sam ro du svom.

9 Più mosso

vje tar

Hu - ji vje - tar val se - di - že a - li s'vje - rom

mp *mf*

12

u svoj spas, ve - se o sam ma da vi - dim

15

1. sva ki smrt pred so - bom sva - ki čas,

2. smrt pred so - bom

sva ki čas,

f sva - ki čas,

18

sva ki sva - ki čas, so bom sva - ki čas.

sva ki čas,

rit. sva - ki čas, smrt pred so - bom čas. **Fine**

Di si pošā...

(Izvorni napjev Desne, dolina Neretve)

Andante

$\text{♩} = 70$

Treću strofu napisala: Anita Zmijarević

Obradio: Ivica Kaleb

mf 1. Di si pošā moj ga - le - be
2. - pošā moj ga - le - be
3. - vi - tar ju - gu no - si

- - pošā ga - le - be pri - ko
- - pošā ga - le - be sta - ni
- - vi - tar no - si o - vo

ga - le ba
ga - le be
no si

5

o - ne na - še go - re pa - od - ne - si
ma - lo ma - lo sta - ni a - ti sun - ce
sr - ce što mi ze - be pri - ko mo - ra

o - ne go re pa od - ne - si
ma - lo sta ni a - ti sun - ce
sr - ce ze be pri - ko mo - ra

8

mr - zle su - ze u maj - či ne dvo -
sa is - to - ka i me - ne o - gra -
ti po - le - ti le - ti moj ga - le -

su - ze maj - či - ne dvo -
sto - ka me - ne o - gra -
le - ti ti moj ga - le -

12

re pa od - ne - si mr - zle su
 ni a ti sun - ce sa is - to
 be pri ko mo - ra ti po - le

mp (solo-II.ten)

mm

re
 ni
 be

mm
mm
mm

15

ze u maj - či - ne dvo - re
 ka i me - ne o - gra - ni
 ti le - ti moj - ga le - be

1.2.

2.str. *mp* Di - si
 3.str. Ne - ka

mm

mf

mm
mm
mm

19

3.

Di - si po - ša moj ga - le - be.

rit.

Fine

O.....
 po - ša ga - le be.

O.....
 ga - le be.

Ne pitam ti biser zlato

(Izvorni napjev Dalmacija)

Obradio: Ivica Kaleb

Lento

8

Ne pi - tam ti bi - ser zla - to,
Je - sam li - ti go - vo - ri - o,

mp

Ja bi - ser zla - to
Ja go - vo - ri - o

Zla - to
Go - vo

✓

3

ni - ta - mja - nom da - me ka - diš,
da se lju - bav ne - da kri - ti,

da - me ka - diš,
ne - da kri - ti,

✓

(2 x 2 str., 1. tenor solo, ostali mm...)

6

a još ma - nje da - mi na - grob,
mi - sli - o - sam si - le ne - ma,

ma - nje
o - sam

✓

10

1.

mi - ri - sa - vo. cvi - ce sa - diš.
 ko - ja - ce - nas. ra - sta - vi - ti.

mf

14

2.

mi - - ri - sa - vo
 ko - - ja - ce - nas

mf

16

rit. - - - - -

Fine

cvi - ce sa - diš.
 ra - sta - vi - ti.

p

Na Neretvu misečina pala

(Izvorni napjev Opuzen)

Zapisao: Vido Bagur

Obradio: Ivica Kaleb

Lento

Con moto

Na Ne - na - Ne - re - tvu, mi - se - či - na
Mi - se - mi - se - či - na, za - sja - la na

Na Ne - ret - vu

mf

pa - la, a ja smo - jim dra - gim
vra - ta, me - ne me - ne dra - gi

1 x *f*
2 x *p*

zo - ru do - če - ka - la, ka - la,
gr - li o - ko vra - ta, vra - ta,

1. 2.

če - ka - la. Li - pa li - pa ti - je
gr - li me. Mi - se - mi - se - či - no

mf Li - pa ti - je

13

ve - čer - nja ve - dri - na, kad o - kad o -
tu - žit ću - te Bo - gu, što po što po

1 x *f*
2 x *p*

16

2 x *cresc.*, rit.

ba - sja te - bi sjaj - na mi - se - čiči - na,
lju - bo - vat ne mo - gu, mo - gu, mo - gu

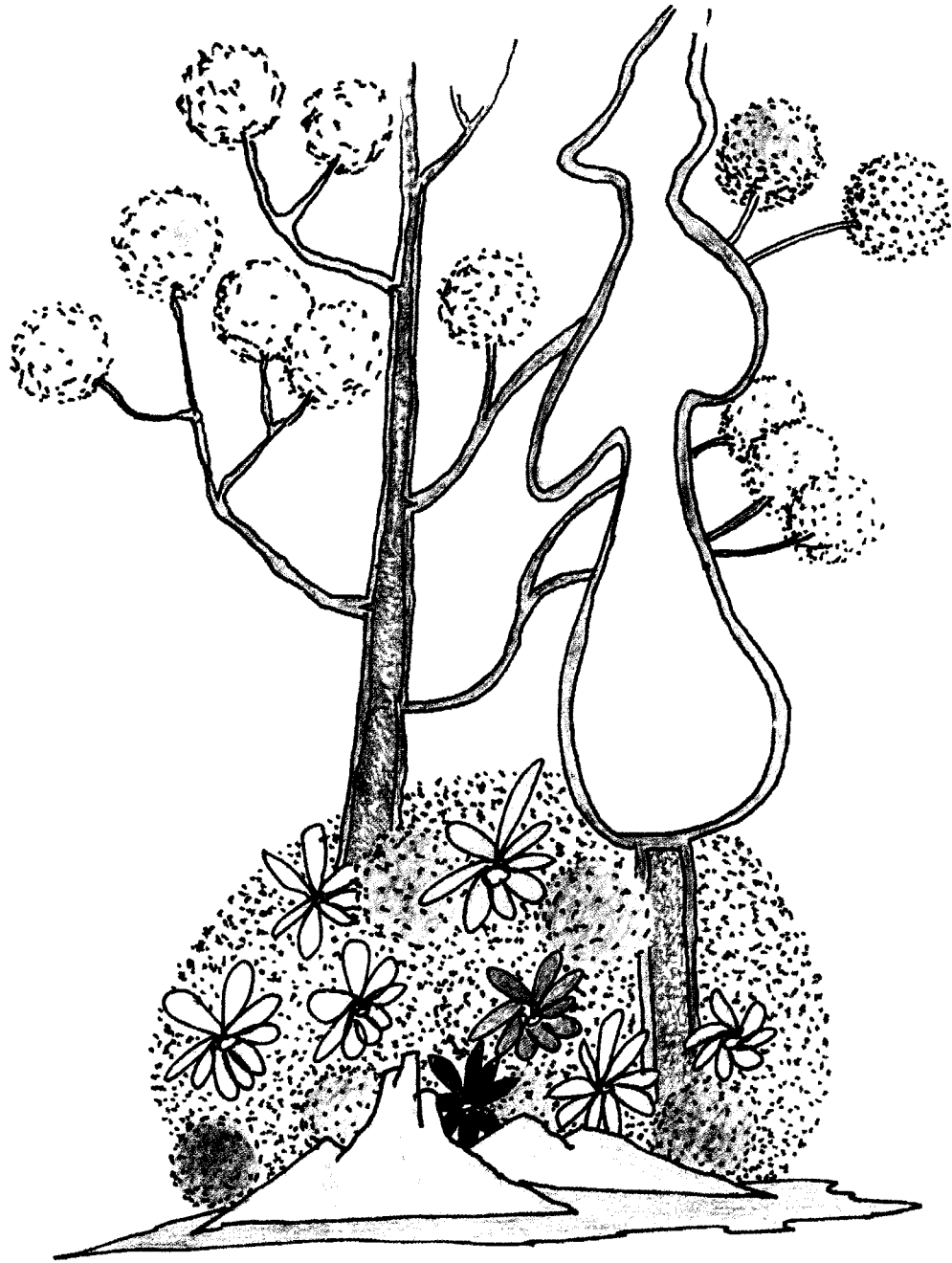
1.
2.

19

2. Fine. D.C. al Fine

čiči - na. mo - gu. Oj!

sfz

Nove skladbe

Jablane, debeli lade

(Pučki tekst Desne, dolina Neretve)

Glazba: Ivica Kaleb

Andante

♩ = 90

libero

1. Ja bla - ne, (ja - bla) ja - bla - ne
 2. - - - voj, (tri - di) voj - - - ke
 3. - - - ću (pi - tat) mor - na - re

f

(2. ten., bar. solo)

1. Ja - bla - ne
 2. Tri di - voj -
 3. Mor - na - re

3 rit.. vivace

de - be - li la - de po - to - bom la - du ju
 prim - te poz - dra - ve po - či ću na mo - re
 od sva - keg gra - da je - su li vi - dje li

ke la - de po - po - to - bom - du - ju
 poz - dra - ve po - po - či - ću - mo - re
 gra - da je - je - su - li - dje - li

5 rit.. 1.2.

tri di - voj - ke mla - de po - to - bom la - du ju
 ra - zdit ću - po - sto - le po - či ću na mo - re
 gdje - god mo - ga dra - ga

p *mf*

po - po - to - bom du - ju
 po - po - či - ću mo - re

A tempo

7

tri di - voj - ke mla de. 2. str. *p* Tri - di -
 ra - zdit ću po - sto le. 3. str. *f* Pi - ta -

ju re

la - du - ju tri di - voj - ke mla - - de
 na mo - re ra - zdit ću po - sto - - - le

Maestoso

9

je - su li vi - dje li, gdje god
 je - je - su li, gdje god

je - je - su li dje - li gdje god

Fine

11

mo - ga dra ga.

Što je želja tvoja

(Pučki tekst Desne, dolina Neretve)

Andante

Glazba: Ivica Kaleb

$\text{♩} = 70$

Što je že - lja tvo - ja mi - la
Što sam ja ne - sri - tan ka - da

mp

mo - ja ni - mam I - li i - maš
ni - mam Ci - le - ga - ži -

bo - li vo - ta i - li te tu - ga mo - ri, ma
u - vik ću te - be će - kat,

ne - moj pla - ka - ti ne - moj su - ze lit,
pla - ka - ti su - ze lit,

mf

11

jer ce te - bi dra - ga *mm*

mm - - - - dra - ga *mm*

14

2 x rit.

1. 2. **Fine**

sve pre - ka - sno bit. Ma sno - bit.

mp

Jabuka i divojka

(Pučki tekst Lopud)

Glazba: Ivica Kaleb

Andante
espress.

O ja - bu - ko ja - bu - ko

mf

5 ja - bu - ko

šta - si me - ne,
ko - me ću te,

O, ja - bu - ko mo - ja mu - ko, šta si

me - ne ma - ma A tempo
ću te ma ma risoluto

9 me - ne rit. šta si me - ne na - mu

šta - si me - ne

f

13 či - la, šta si me ne na - mu - či - la. O,

mp

(solo 1. ten.)

17 Šta si me - ne

na mu či - la O,

22 čí - la

libero

ko me - ću - te po - klo - nit

mf

27

A tempo
cresc.

O

(solo basi)
sun - ce žar - ko, vi - so - ko si

mp

32 Dra - go mo - je

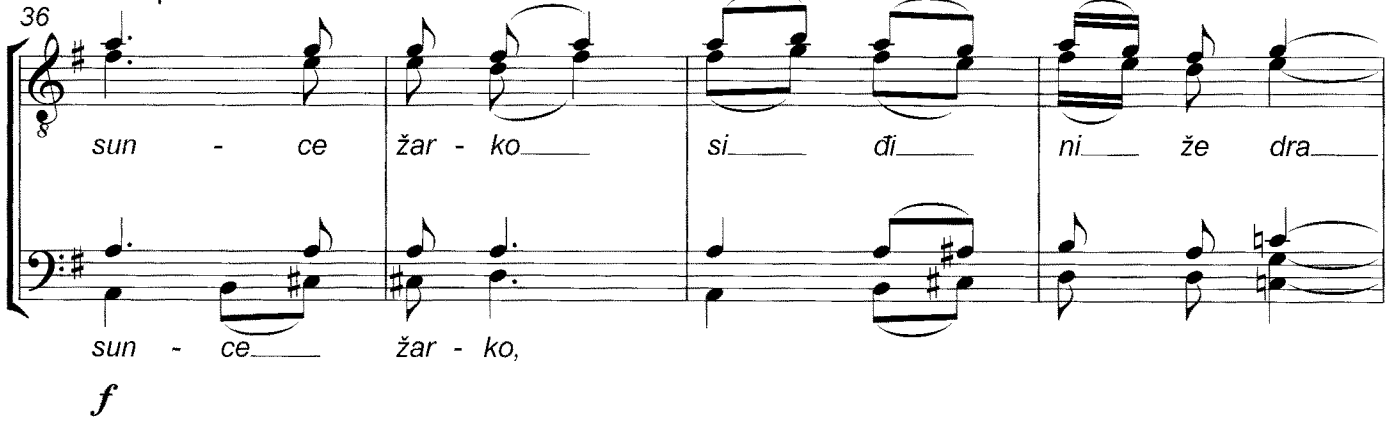
ma

mo - je da - le - ko si

Dra - go mo - je

A tempo

36

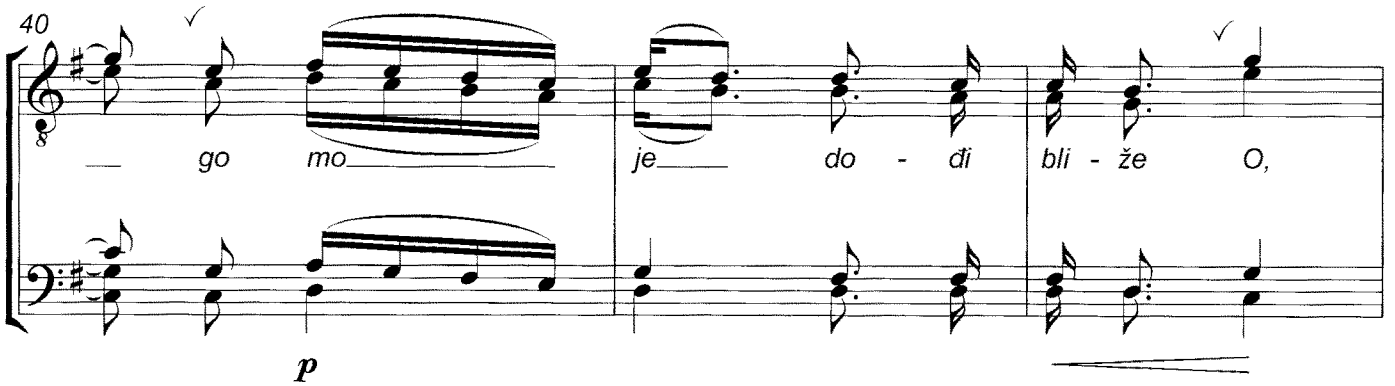

sun - ce žar - ko si di ni že dra

sun - ce žar - ko,

f

40

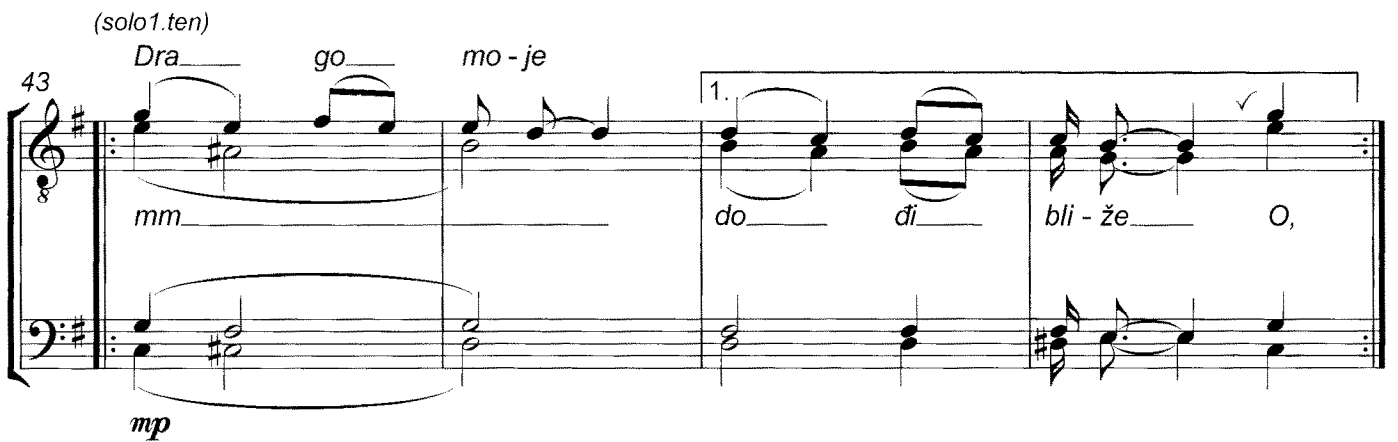

go mo je do di bli že O,

p

(solo 1. ten)

43

Dra go mo - je do di bli že O,

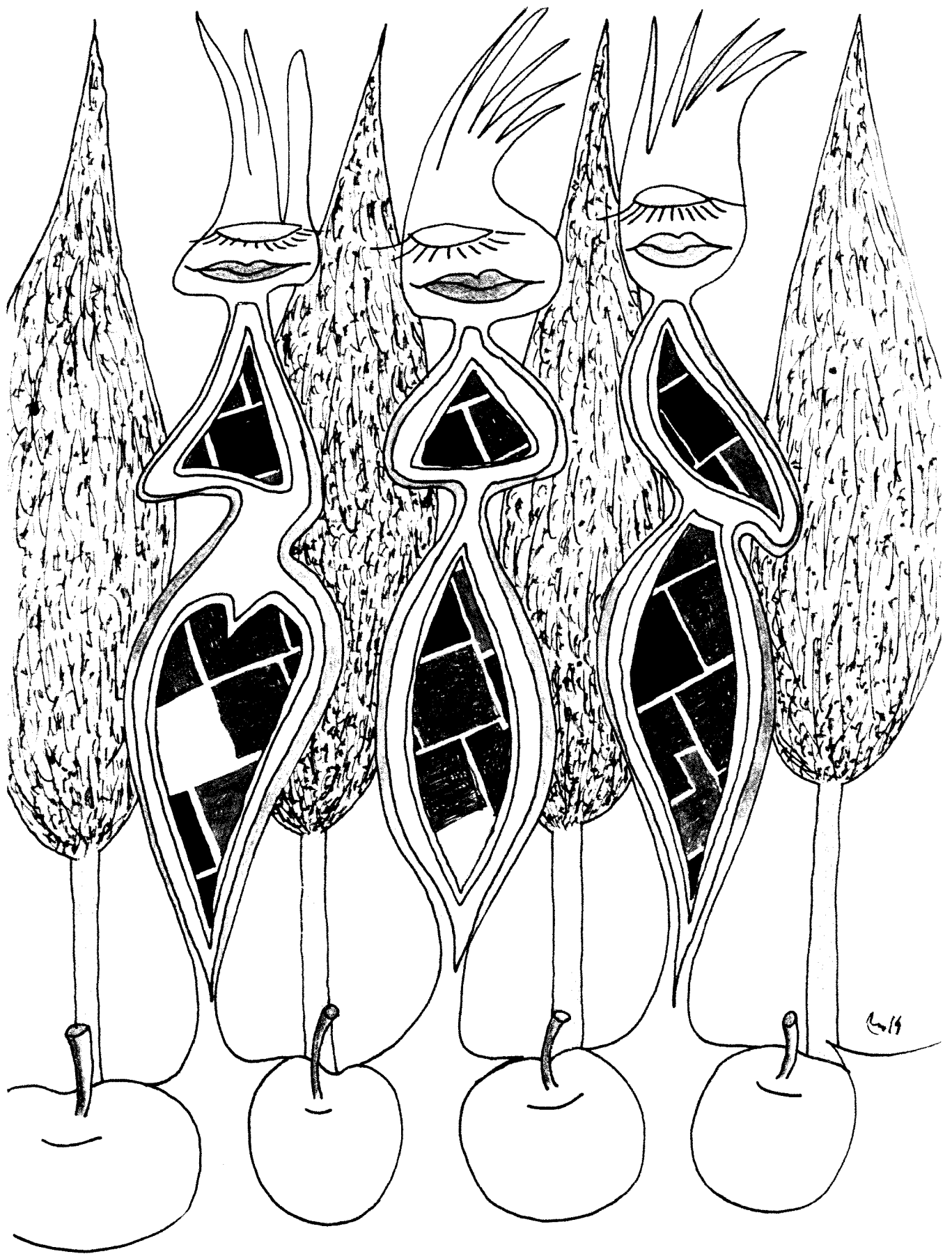
mp

47

do di bli že

rit. **Fine**

Dođi dragi do mojega dvora

(Pučki tekst Desne, dolina Neretve)

Meno mosso

Glazba: Ivica Kaleb

ad libitum

Sva - ko ju - tro kad o - sva - ne, kad o - sva - ne zo - ra,
Mur - ti - li - ca kra - sno cvi - će, u - god - na mi - ri - sa,

mf

zo ra.
miri - sa.

do - đi dra - gi do mo - je - ga dvo - ra,
mla - da cu - ra za za mom - kom uz - di - sa,

dra - gi do mo - je - ga dvo - ra,
cu - ra za za mom - kom uz - di - sa,

do - đi dra - gi do mo - je - ga dvo - ra.
mla - da cu - ra za za mom - kom uz - di - sa.

p

Largheto

9 ♩ = 60

Na - ói ćeš me di za li vam
Mur - ti - li ca kra - sno cvi - će

mp

11

cvi mo ce, je, dat mla - cu di, te mom, bi ce.

13

gra mi, nu lo, mur dra, ti go, li mo, ce je.

mf

16

li mo, ce je.

rit. **Fine**

Zar ćeš draga

(Pučki tekst Hvar)

Moderato

$\text{♩} = 90$

Glazba: Ivica Kaleb

Musical score for the first system (measures 1-3). It features a vocal line in 4/4 time and piano accompaniment. The vocal line starts with a piano (*p*) dynamic for 'Zar-ćeš dra ga' and a mezzo-forte (*mp*) dynamic for 'pid ol - ta rom'. The piano accompaniment has dynamics of *p*, *mp*, and *p*. The tempo is Moderato at 90 beats per minute.

Zar-ćeš dra ga pid ol - ta rom

p *mp*

Zar ćeš dra ga pid ol -

p *mp* *p* *mp*

con brio

Musical score for the second system (measures 4-7). The vocal line continues with lyrics: 'zar ćeš dra - ga pid ol - ta - rom dru - gom ru - ku pru - ži - ti a zar'. Dynamics include *p* and *mp*. The piano accompaniment features chords and moving lines. A checkmark is present above the final note of the vocal line.

zar ćeš dra - ga pid ol - ta - rom dru - gom ru - ku pru - ži - ti a zar

p

ta - ron - zar ćeš pid ol - ta - ron pru - ži - ti

Musical score for the third system (measures 8-11). The vocal line continues with lyrics: 'ne znaš da do gro ba a zar'. Dynamics include *mp* and *mf*. The piano accompaniment continues with chords and moving lines.

ne znaš da do gro ba a zar

mp *mf*

a zar ne znaš da do gro ba

p *mf*

12

ne - znaš da do gro - ba za to - bon ću tu - ži - ti

con brio

ne - znaš da do gro - ba tu - - ži - ti

Sr - ce pla - će du - ša bo -

f

pla - će bo - -

mo - ja dra - ga ju - bi sa - mo me - ne, ju - bi sa - mo me - ne,

mp

li mo - ja dra - ga ju - bi sa - mo me - ne me - ne,

bo - li mo - ja dra - ga ju - bi ju - bi sa - mo ne - ne me - ne,

li bo - li mo - ja dra - ga

p

22

2.

me ne ne-moj vi lo ne-moj dra ga

p *mp*

me - ne ne-moj vi lo ne-moj

p

26

ne-moj vi - lo ne-moj dra - ga stu-đim sr-ce spo-ji - ti sr-ce

p

dra ga ne-moj mo-ja dra - ga spo - ji - ti

30

mo je sr - ce tvo je sr - ce

mp *mf*

sr - ce mo je sr - ce tvo je

34

D.S. al Coda

mo-je sr - ce tvo - je u ju - ba - vi sple - te - no

sr - ce mo - je tvo - je sple - te - no

37 Coda

me - ne mo - ja dra - ga ju - bi sa - mo me - ne

me - ne mm ju - bi sa - mo me - ne,

40

Fine

ju - bi sa - mo me - ne, me - ne.

me - ne, me - ne.

Trešeta

Tekst: Vojislav Mataga
Glazba: Ivica Kaleb

Allegretto

Ad libitum

U šta gle - daš Ma - te Go - spi - ne ti ku - će.

mf

3 *rit.* Je - san li - ti dva put a ma je - san li ti dva-put špa - da stri - ša

mp *f*

6 *marcato, espressivo* Tri - ba gle - dat to - lu ni - su o - vo bu - će. Šta - si stis - ka no - ge

mf to - lu *mp cresc.*

9 šta - si stis - ka no - ge pi - šaj a - ko ti se pi - ša!

f *p* *f*

11 *giocoso* Ja ti kla - pan di - nar ti - mi vra - ćaš ku - pe, je - si li - ti ma - nit

Kla - pan di - nar, vra - ćaš ku - pe, je - si ma - nit

mp

14 rit. *A tempo, con brio*

da - va u - te u - ša, du - ju ba - ta ču - vaš, a za či - ji u - var
u - ša u - var.

17

o - vo mis - liš da - je o - vo
Mis - liš da je o - vo mis - liš da je o - vo

20 *energico*

vuk i - li šu - ša. An - te si - di is tre - se.
(basi solo) Ma - li An - te si - di dok se on is - tre - se

23

Kar - te se - bi ni - su ti to knji - ge. Ju - di šta - je o - vo
a - li kar - te se - bi

26 *con brio* rit.

sve ble - san do ble - se. Dr - žiš li - ti kar - te i - li pru - žaš fi - ge.

29 *morendo*

8 On i pro - stra pri - danj ko - da lis - ta du - van,

f *mf*

31 *rit.* *A tempo* *rit.*

8 on i pro - stra pri - danj ko - da li - sta du - van

f

33 **Fine**

recitativ:
Otvorite prozor, ja se ode kuan !

C 14

Blago onom

Andante

♩ = 75

dolce

Tekst: Vojislav Mataga
Glazba: Ivica Kaleb

Musical score for the first system, measures 1-3. The score is in 2/4 time with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The tempo is Andante (♩ = 75) and the mood is dolce. The music is written for piano (p) and mezzo-forte (mm). The right hand features a melodic line with eighth notes and chords, while the left hand provides a harmonic accompaniment with sustained chords. A checkmark is placed above the final measure of the system.

Musical score for the second system, measures 4-6. The score continues the melodic and harmonic development. The right hand has a melodic line with eighth notes and chords, and the left hand has a harmonic accompaniment. A checkmark is placed above the final measure of the system.

Musical score for the third system, measures 7-9. The score continues the melodic and harmonic development. The right hand has a melodic line with eighth notes and chords, and the left hand has a harmonic accompaniment. The lyrics "Bla - go o - nom" are written below the right hand staff. A checkmark is placed above the final measure of the system.

Musical score for the fourth system, measures 10-12. The score continues the melodic and harmonic development. The right hand has a melodic line with eighth notes and chords, and the left hand has a harmonic accompaniment. The lyrics "ju - bi po - srid", "ču - va u dnu", "ko - te ju - bi li - ca u vr če - la,", "ču - va sr - ca na - vr u - sta,", "ju - bi u - vr če -", "ču - va na - vr u -" are written below the right hand staff. A checkmark is placed above the final measure of the system.

14 la ko - te

bla - go o - nom ko - te tra - ži na srid po - ja u da -
bla - go o - nom ko - te sa - nja u srid no - či u srid

la ko - te
sta

17

lji - ni da - na Bla - go o - nom ko te zo - ve iz bli -
Bla - go o - nom ko te ču - va u dnu

ko
mf

21

zi - ne iz da - le - ka gle - da
sr - ca na vr u - sta sa - nja

mm

Bla - go o - nom ko - te

25

su - če - li - ce svo - me li - cu bla - go o - nom ko - te
u srid no - či u srid da - na

mm

29

ju - bi sa - nja po - srid u srid li - ca no - ci u vr srid če - la. da - na

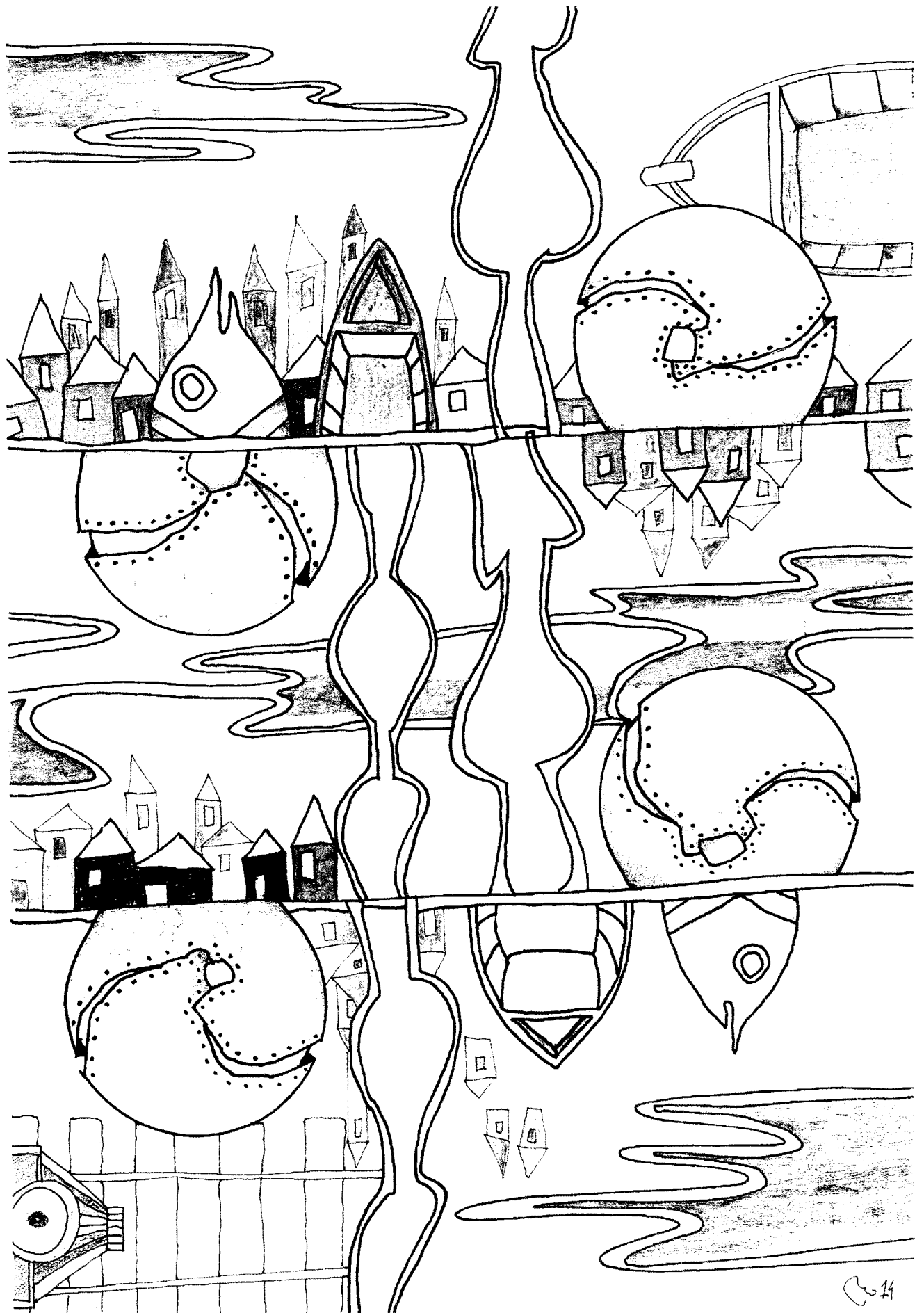
33

Bla - go o - nom_ Bla - go o - nom ko, ko te

37

ju - bi

rit. Fine

Ploče grade

(Himna grada Ploča)

Tekst: Anđelka Vlahović
Glazba: Ivica Kaleb

Maestoso

Plo - če gra de uz mo - re i ri - ku *mm* ti - si

Gra - de mo - re i ri - ku

mf

3 na - ma na po - nos i di - ku. Naj - mla - đī si

na - ma po - nos i di - ku. Gra

5 gra - de u Hr - va - ta mor - na - ri - ma svi - ta ti

de.

f

f Svi - - - ta ti

7 ot - va - raš vra - ta mor - na - ri - ma svi - ta ti ot - va - raš vra - ta

9 *mf* I - me Plo - če za - na - vik *mm* češ no - sit *mm*
 Na - vik češ no - sit

11 du - šma - ni - nu u - vik češ pr - ko - sit. *mm* Mir - na lu - ka
 duš - ma - nu u - vik pr - ko - sit, svi

13 za mor - na - re svi - ta *mm* na - da - to - bon za - štit - ni - ca
 ta. *f* To - bon

15 sve - ta na - da - to - bon za - štit - ni - ca sve - ta
 to - bon

cantabile

Mi - li gra - de kr - ša i do - li - ne pla - vog mo - ra s'je - ze - ra

17

mp mo - ra

mi - se - či - ne *√* sva - kom bu - di lu - ka spa - sa mir - na lu - ka

20

Hr - vat - ska. *√* Plo - če gra - de uz mo - re i ri - ku *mm* ti - si

23

mf Gra - de

na - ma na po - nos i di - ku *√* pi - sma na - ša nek - ti ki - ti du - šu

26

Du šu

tvr-du plo-ču__ ne-ve-re ne ru-šu, tvr-du plo-ču__ ✓ ne-ve-re ne ru-šu

29

f

Plo - ču Plo - ču

cantabile

Mi - li gra - de kr - ša i do - li - ne pla-vog mo - ra s'je-ze-ra

32

mp

mo - ra

mi-se-či - ne ✓ sva-kom bu - di lu - ka spa - sa__ mir - na lu - ka

35

38 Hr - vat - ska.

rit. Mi - li gra - de. **Fine**

mf

Jezik ditiñstva

Tekst: Vojislav Mataga
Glazba: Ivica Kaleb

Allegretto

♩ = 90

Lo - pa - ri nać - ve škan - ci - ja gaš, ku - pe i špa - de,

mf

fa - nat i aš. Pa - rić na cen - ti lan - ca - na i - dro lan - ter - na bo - va

mf

an - ko - ra si - dro. Ma - ni - stra šal - ša pol - pe - te toć vri - me - je - di - co u

mm *pp*

kre - vet - poć u kre - vet - poć. Aj - de di - co aj - de

kre - vet poć

mf

9 *Lu-ko-ći skar-mi*

poj-di-mo spat, aj - de di - co aj - de poj-di-mo spat, aj - de

Lu-ko-ći skar-mi še-šu-la štrop bi-gun-ci bad-nji tu-ranj i drop, aj - de

12 *rit. A tempo*

še - šu - la štrop bi-gun-ci bad - nji, tu-ranj i drop. Sa-mar i bri - me

di - co, aj - de poj - di - mo spat. *mf*

di - co, aj - de

14 *rit. A tempo*

u - že i u - lar šo - ta - na sum-preš *mm* Ći - ka - ra pi - njur

ko - let i ku - lar.

pp

16 *rit. p*

te - ri - na pjat, aj - de - mo di - co poj - di - mo spat.

18 *rit.*

Le - va - nat ši - lok stu - de - na bo - ta, me - đe i škri - pi

mf *p*

20 *A tempo*

ba - dij i lo - ta. Tra-ver-ce ve - šte bu - šti - ne štra - ce, li - ve - li mor - še

mf

22 *rit.* *A tempo* *rit.* *A tempo*

mm li - ta i ma - ce. Ba - u - li ko - mi štu - va - je peć. aj - de - mo di - co poj - di - mo leć,

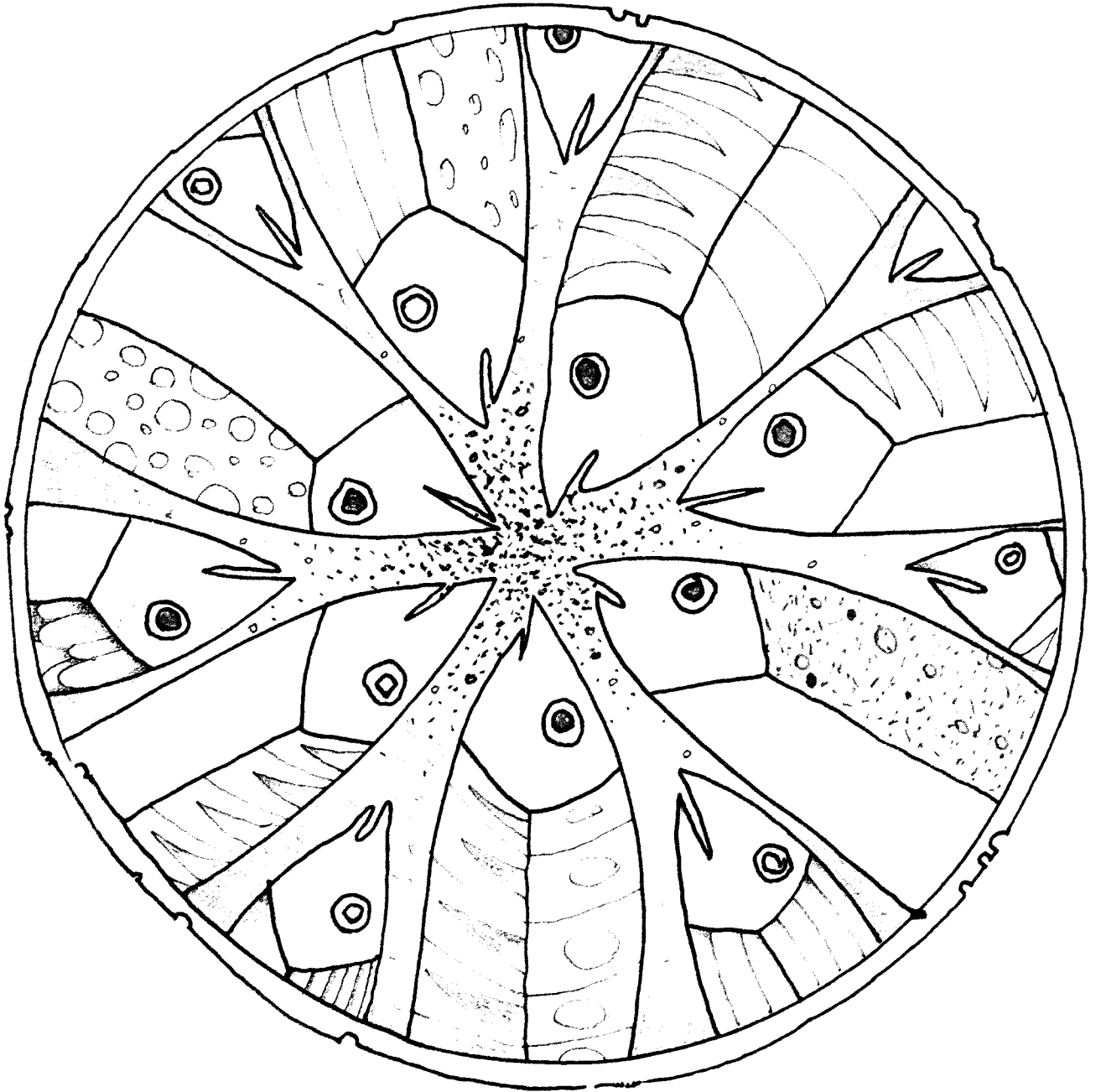
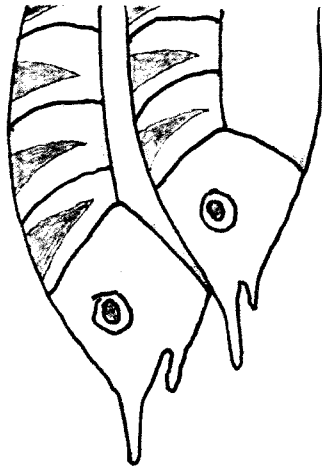
p *mf* a štu - va - je peć

25 *A tempo, risoluto* **Fine**

aj - de - mo ti - ci, aj - de - mo di - co aj - de - mo di - co poj - di - mo leć, leć, leć.

aj - de - mo di - co

mf

Djeva i more

(Pučki tekst južna Dalmacija)

Andante

Glazba: Ivica Kaleb

$\text{♩} = 75$
scherzando

Si - di - la dje - va kraj mo - ra
 Ri - bi - ca gla - vu pro - vi - ri

p

O

5

dje - va mo - ru go - vo ri pa go vo ri.
 ri - bi - ca dje - vi go - vo ri pa go vo ri.

dje - va mo - ru go - vo
 ri - bi - ca go - vo

O dje - va mo - ru go - vo - ri pa go - vo - ri.
 O ri - bi - ca dje - vi go - vo - ri pa go - vo - ri.

9

rit. A tempo

Je li - što ši - re od mo - ra
 Ši re - je ne - bo od mo - ra

mp

je - li što ši - re mo - ra
 ši - re je ne - bo mo - ra

Je li što ši - re mo - ra
 Ši re je ne - bo mo - ra

13

je - li što sla - đe od me - da.
sla - đī je cije - lov od me - da.

me da.
me da.

mf *p*

17

Je li - što ši - re od mo - ra
Ši re - je ne - bo od mo - ra

je - li što ši - re mo - ra
ši - re je ne - bo mo - ra

Je li što ši - re mo - ra
Ši re je ne - bo mo - ra

mf *p*

21

je - li što dra - že od bra - ta.
dra - ži je dra - gi od bra - ta.

bra ta,
bra ta,

mf *p*

(solo 1. ten.)

je li - što dra - že
dra - ži je dra - gi

rit. Fine

25

od bra - ta.
od bra - ta.

mm *mf*

Brudetijada

(Himna Opuzenske brudetijade)

Moderato

♩ = 90

risoluto

Stihovi : Davorko Beidenegl

Glazba: Ivica Kaleb

8 Na srid O - pu - ze - na sta - rog gra da, na srid O - pu - ze - na

mf

4 sta - rog gra da, na srid O - pu - ze - na sta - rog gra da

7 li - ta sva - kog za - ku - va se bru - de - ti - ja - da.

rit..

A - šta bru - de - ti

11 **Con moto**

8 Pja - ca sta - ra od ka - me - na či - sta do - šle e -
dra - ga od ju - ba - vi blis - ta do - šli

U

14

8
ki - pe Ne - ret - van - skih mis - ta. Pja - ca
lju - di iz ci - le - ga svi - ta. svi - ta.

u Svak

17

espress. *rit.*

8
vi - ru - je u zna - nje i sri - ću, svo - ju kon - ću i cr - nu

20

A tempo, giocoso

8
te - ću. svak te - ću. Ža - be cip - li je - gu - je šta li - žu

mp

24

rit. *A tempo*

8
sju - tom pa - pri - kom naj - lip - šu či - ne spi - zu.
či - - - ne spi - zu.

mf

8 Ka - pu - la se kri - ža na u - je sta - vja, šug pa - pren i jut se stav - vja,

Ka - pu - la na u - je sta - vja

mp cresc.

31 *accel.* ne - moš os - tat od li - po - te vo - nja

rit. te - či br - bo - nja.

bo - nja.

mf dok bru - det u te - či br - bo - nja

36 *2.* bo - nja.

dok bru - det u te - či br - bo - nja

bo - nja, dok bru - det

8 Na u - dar zvo - na va - tra se ga - si

mp U

mf Ne - ret - van ska di - vo - ta.

di - - - vo - ta

A tempo, risoluto

44

di - li se ma - si Na srid O - pu - ze - na sta - rog gra da,

mf

48

na srid O - pu - ze - na sta - rog gra da, na srid O - pu - ze - na sta - rog gra da

52

li - ta sva - kog za - ku - va se bru - de - ti - ja - da.

A - šta bru - de - ti - ja - da, li - ta sva - kog.

56

za - ku - va se Bru - de - ti - ja - da

Fine

I dušon i tilon

Stihovi: Vojislav Mataga,
Dražena Oršulić-Šuman
Glazba: Ivica Kaleb

Adagio

♩ = 70

mm
mp
mf

5
du - šon i ti - lon i svon svo - jon vi - ron
mf

9
u - vik san te vo - li i sa - mo tvoj san bi - ja i
mf

12
piu mosso
du - šon i ti - lon ti - lon
mm
mf

16 *piu mosso*

u - vik san te vo - li *mm* Al *mp*

20 *risoluto, marcato*

sti - gle - me klet - ve prig - nu - le bu - re, ne - vi - ron me *f* *morendo*

22 *energico*

ra - ni mo - ja bi - la vi - lo. I du - šon i *energico*

25 *piu mosso*

ti - lon i svon svo - jon vi - ron, u - vik *mf* *piu mosso*

28

san te vo - li *mm*

32 *con sentimento* *a po srid*

dok - tro - ši me vri - me dla - na tvo - je li - ce spa - va.

mp

36

an - de - le moj li - pi na - te mi - slin.

39 *energico, piu moso*

ja. I du - šon i ti - lon i svon svo - jon

mf

43

vi - ron u - vik san te vo - li

mm

46 **Fine**

Fine

Uvijek si Majka

Largo

♩ = 47

con sentimento

Stihovi: Jelena Tadijanović

Glazba: Ivica Kaleb

U snu i ja - vi u bla - go - sti i stra - vi ja - ča od pla - ča mo - dri - ja od

p

Detailed description: This system contains the first two measures of the piece. It features a vocal line and a piano accompaniment. The piano part has a steady eighth-note accompaniment with triplets. The vocal line has a melodic line with triplets and a fermata over the final note of the second measure.

Andante, espress.

♩ = 80

rije - ke, mm, ko bu - ra ko ju - go ko ma - sli - na ko

mf

Detailed description: This system contains measures 3 and 4. The tempo is Andante, espress. The piano accompaniment continues with eighth notes and triplets. The vocal line has a melodic line with a fermata over the final note of measure 4.

zem - lje ša - ka sla - ba i ja - ka i sla -

Detailed description: This system contains measures 5 and 6. The piano accompaniment continues with eighth notes and triplets. The vocal line has a melodic line with a fermata over the final note of measure 6.

A tempo, con passione

ba i ja - ka. I ka - da gu - biš i ka - da mo - liš i ka - da

ja - ka. *p*

Detailed description: This system contains measures 7 and 8. The tempo is A tempo, con passione. The piano accompaniment has a more active eighth-note accompaniment with triplets. The vocal line has a melodic line with triplets and a fermata over the final note of measure 8.

9 *accel.*

pra - štaš ka da vo - liš kroz tmi - ne i zvjez - de kroz ra - ke i ra - ne kroz no - či i

11 *rit.*

da - ne, u - vijek si Maj - ka mm kroz no - či i da - ne da ne

14 **Largo**
♩ = 47

u - vijek si Maj - ka Maj - ka Sva od do - bro - te u bla - go - sti

p

16 **Andante, espress.**
♩ = 80

u dje - čjim sve - ta sno - vi - ma tra - ješ kroz vrije - me, mm, ko bu - ra ko ko

18

ju - go ju - go ko ma - sli - na ko ze - mlje ša - ka sla - ba i

20

ja - ka sla - ba i ja ka. I ka - da

p

Coda

A tempo, con brio

u - vijek - si maj - ka, *mm* Kroz tmi - ne i zvijez - de kroz ra - ke i ra - ne kroz

u maj - ka, *mm*, Kroz tmi - ne i zvijez - de, ra - ke, ra - ne

f

maj - ka zvije - zde, ra - ke, ra - ne,

no - ċi i da - ne ko bu - ra ko ju - go

no - ċi, da - ne, bu - ra, ju - go, ma - sli - na sla - ba i

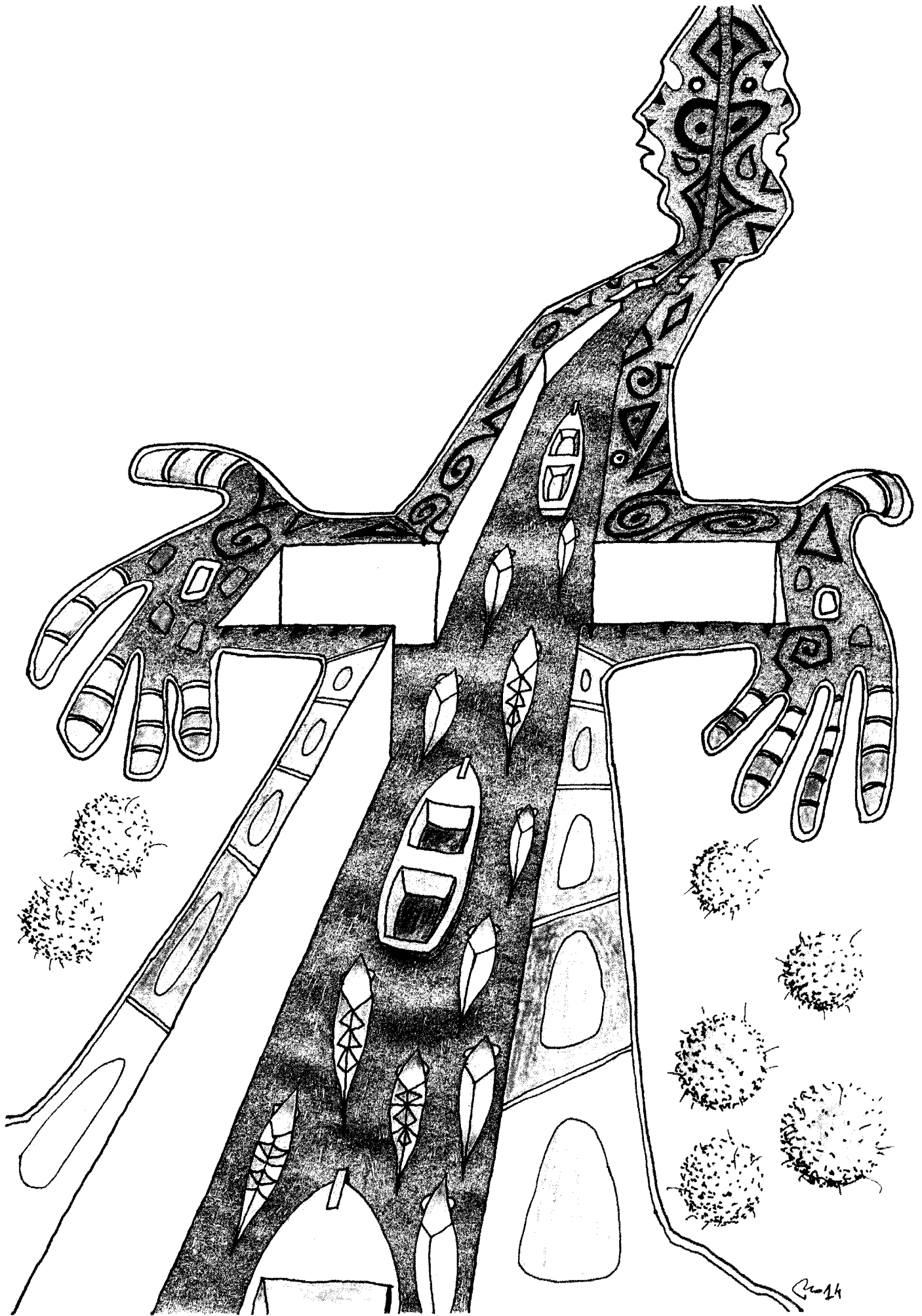
no - ċi, da - ne, bu - ra, ju - go, sla - ba i

26

Fine

ja - ka u - vijek si maj - ka, u - vijek si maj - ka *mm*

ja - ka maj - ka maj - ka *p mm.*

Meštrova smrt

Stihovi: Vojislav Mataga
Glazba: Ivica Kaleb

Andante
risoluto

mf To - ma s'ru-kan po - put Bož - jeg a - la - ta

To - ma

mp *f*

ko - je sto - bon mo - ga, ko - je sto - bon smi - ja.....?!
mo - ga

mf

Ni - gdi ta - kog me - štra od ju - cki za - na - ta

mp *mf*

Ni - gdi ta - kog me - štra od ju - cki za - na - ta

6 A tempo risoluto

8

Kar - te il bu - će ig - ra li - ve - la il pi - ja

mf

8

Kar - te il bu - će ig - ra li - ve - la il pi - ja. A

p

rit.

10 doloroso

8

sad te ru - ke je - dna pri - ko dru - ge ne to - će vi - no

p

12

8

ni - ti pun - te bro - je ko tan - ka ves - la ko dvi tris - ke

14

8

du - ge ne tu - ku to - lu sa - mo sto - je, sto - je al

p *mf*

rit.

A tempo risoluto

16 sam si re - ka a - ko par - tiš
pr - vi da ne ku - ka - mo za - to - bon ka

18 stri - ne već za - pi - va - mo na - šu pi smu sta - ru da sve nas o - pet

mp

20 Na Ne-ret - vi vo - di la dnoj
slat - ka že - ja mi - ne

mf

22 li - pa Ma - re ro - bu pra la

24 li - pa Ma - re ro - bu pra la

p

26 *calmo*

8
mp
 jer čo - vik ni - je, jer čo - vik ni - je, jer - čo - vik

28 *rit.* **Fine**

8
mf *f*
 ni - je to - var na u - la - ru

Lipa Mare, ajmo među smilje

Glazba: Ivica Kaleb
Stihovi: Vojislav Mataga

Adagio

$\text{♩} = 67$

Li - pa Ma - re, aj - mo me - đu smi - lje

mf

da be - re - mo mi - ri - sne, da be - re - mo mi - ri - sne cvi - to - ve.
cvi - to - ve

rit.

U do - la - mu tvo - ju, tvo - ju u do - la - mu

zlat - nom ni - ti u - re - še - nu mo - ja li - pa Ma - re.

rit.

9 A tempo

Da - ti dri - šin Ma - re gaj - tan o - ko pa - sa

mf

11

i mi - lu - jen tvo - je, tvo - je pr - si bi - le.

p rit. - - -

13 Con moto

Ne-do-đeš-li du - šo du - šo me-đu smi - lje sr - ce - će se mo - je o - su - ši - ti

mf O - su - ši - ti

15

i u-mrit ću na-to na to žu-to po-je i u-mrit ću na to po-je žu - to.

mf po - je žu - to. rit. - - -

17 A tempo

Pla - ka će - me ma - ti i se - stri - ca

19

8 *i sun - ce će srid srid ne - ba u - te - ói,*

21

8 *mr - kla noj - ca paš - će na zem - lji - cu*

23

8 *na zem - lji - cu paš - će noj - ca mr - kla*

rit..

A tempo

25

8 *Za - to aj - mo Ma - re aj - mo me - đu smi - lje*

mf

27

8 *da be - re - mo mi - ri - sne, da be - re - mo mi - ri - sne cvi - to - ve.*

rit..

cvi - to - ve

29

A tempo

U do - la - mu tvo - ju, tvo - ju u do - la - mu

31

tvo - je bi - le sku - te mo - ja li - pa Ma - re.

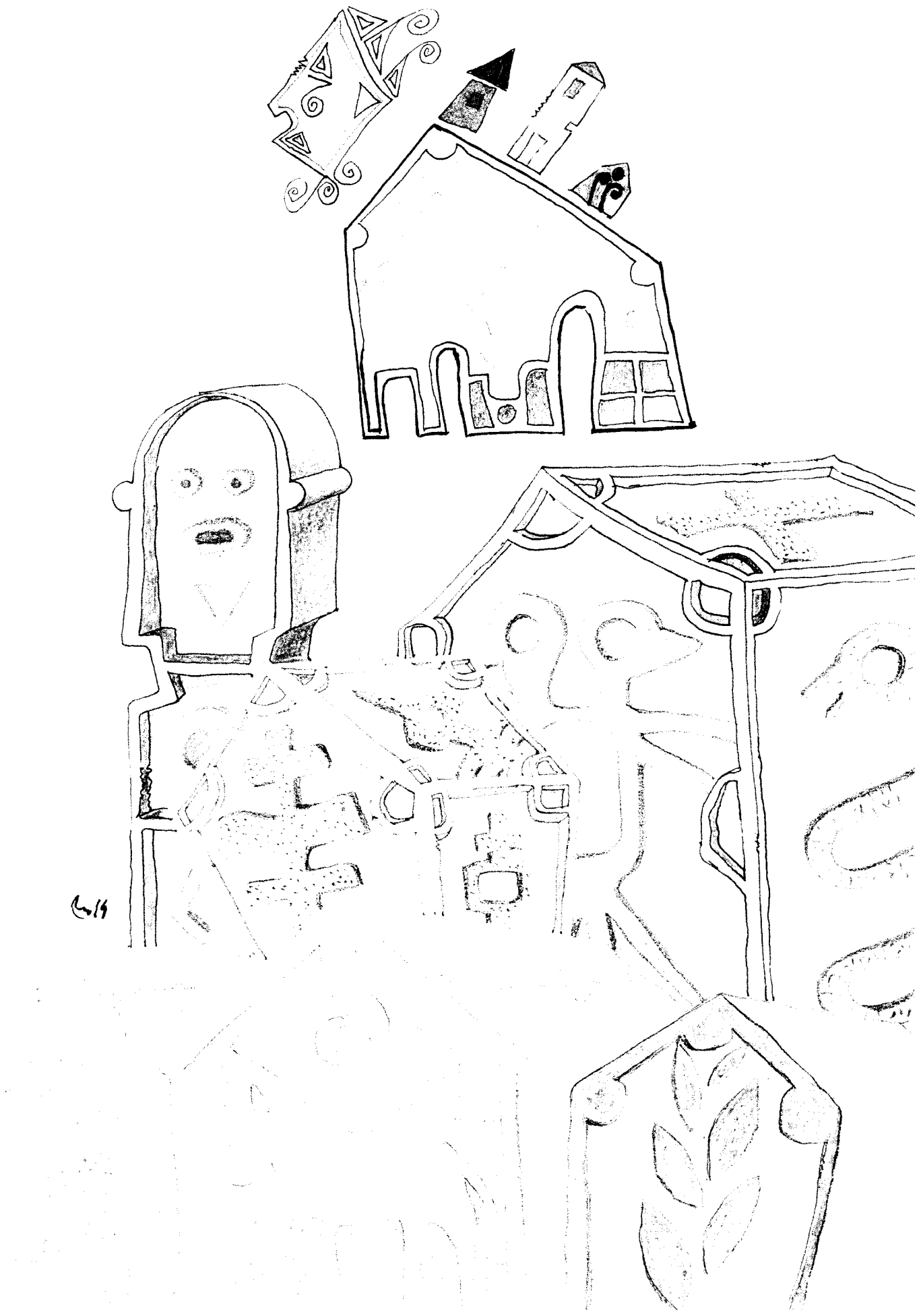
33

tvo - je bi - le sku - te mo - ja li - pa, mo - ja li - pa

35

Fine

Ma - - re.

6/19

Izvorni napjevi

HERCEGOVINA

Pod zelenim jasenom

(Izvorni napjev Trebižat, zapadna Hercegovina)

Meno mosso
Con moto

Kazivač: Ljuba Pavlović
Obradio: Ivica Kaleb

Pod o - nom_ pod go_ rom pod ze - le - nim ja - se -

mf *mp*

Detailed description: This system contains the first two measures of the piece. The music is in 4/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The vocal line starts with a whole rest in the first measure, followed by eighth notes in the second measure. The piano accompaniment features a low, sustained bass line in the first measure and a more active eighth-note accompaniment in the second measure. Dynamics are marked as *mf* and *mp*.

ro - sa ka - pi

nom, s'ja - se - na ka - pi, dje - voj ka -

mf

Detailed description: This system contains measures 3 and 4. The vocal line continues with eighth notes and a half note. The piano accompaniment provides a steady eighth-note accompaniment. Dynamics are marked as *mf*.

ma za jaš - ma - ke a mom - ci - ma sve

ma jaš - ma - ke

Detailed description: This system contains measures 5 and 6. The vocal line features eighth notes and a half note. The piano accompaniment continues with eighth notes. Dynamics are not explicitly marked in this system.

za ka - pe a mom - ci - ma sve, za - ka - pe.

Fine

Detailed description: This system contains measures 7 and 8, ending with a double bar line. The vocal line concludes with a half note. The piano accompaniment ends with a final chord. Dynamics are not explicitly marked in this system.

11

Pod o - nom_ pod go_ rom pod ze - le - nim ja - se -

O pod - go - rom, le - nim ja - se -

mf *mp*

14

nom, s'ja - se - na_ li - šće šu - mi

nom, s'ja - se - na šu - mi, da - je me - ni mom -

nom, s'ja - se - na šu - mi da je me -

mf

16

kom bi ti, mla - du_ cu - ru

ni bi ti,

18

ju - bi - ti, mla - du cu - ru, ju - bi - ti.

D.C. al Fine

Vrani se konji igraju

(Izvorni napjev zapadna Hercegovina)

Più mosso
(ad libitum)

Obradio: Ivica Kaleb

1. Vra ni se ko - nji i gra
2. Du - gu se pu - tu spre ma
3. Po li pu Smilj - ku di voj
4. Ne - daj me Maj - ko da le
5. O - sta mi cvi - će ne ja

mf

ju, aj vra ni se
ju, aj du gu se
ku, aj po li pu
ko, aj ne daj me
ko, aj o sta mi

f

ko - nji i gra ju.
pu - tu spre ma ju.
Smilj - ku di voj ku.
Maj - ko da le ko.
cvi - će ne ja ko.

mp *f*

Fine

Žetelačka

(Izvorni napjev zapadna Hercegovina)

Obradio: Ivica Kaleb

Largo

8 *p*

Ženj - te bo - lje ženj - te bo - lje že - te - li - ce mo - je,

6 *mp*

ženj - te bo - lje ženj - te bo - lje ši - ro - ko - je po - lje.

11 *f* *mp*

Ši - ro ko je ši - ro - ko je ve - li - ko je po - lje.

15 *mp*

U njem ža - nje u njem ža - nje ža - nje zla - to mo - je,

20

la - đu ští - va la - đu ští - va pi - sme - na - še pi - va.

25 *Con moto*

Li - ce la di li - ce mla - di iz - vor vo da ži - va.

p

30 *A tempo*

Sun - ce po - de sun - ce po de svo - me kra - ju i - cí,

f *mp*

34

ja ću mo - joj ja ću mo - joj dra - goj no ćas pri - cí,

p

39

ja ću mo - joj ja ću mo - joj,

f

42 *rit.* **Fine**

dra - goj no ćas pri - cí.

f

Faćajte se bile ruke

(Izvorni napjev zapadna Hercegovina)

Obradio: Ivica Kaleb

Largetto

✓

bi - le ru - ke,
po - u - da - le,
po - u - da - te,
ču - vaj dvo - re,

Fa - ćaj - te se bi - le ru - ke,
Dok se ni - ste po - u - da - le,
Kad se mla - de po - u - da - te,
Sje - di m'o - re ču - vaj dvo - re,

mf

4

✓

bi - le ru ke,
ni - ste po - u - da - le,
mla - de po - u - da - te,
ču - vaj dvo re,

fa - ćaj te se bi - le
dok se ni - ste po - u - da - te,
kad se mla - de po - u - da - te,
sje - di m'o - re ču - vaj

bi - le ru ke,
ni - ste po - u - da - le,
mla - de po - u - da - te,
ču - vaj dvo re,

mf

p

8

✓ **Fine**

ru ke.
da le.
da te.
dvo re.

p

Da ja vidim Lane moje

(Izvorni napjev zapadna Hercegovina)

Zapisao: Cvjetko Rihtman
 Treću strofu napisala: Ana Borovac
 Obradio: Ivica Kaleb

Con moto

Da ja vi - dim la - ne mo - je.
 La - ne mo - je.
 Bi - lo cvi - će. bi - lo cvi - će.

Da ja vi - dim
 La - ne mo - je
 Bi - lo cvi - će

mf

3

šta di - voj - ke ra - de ej - haj.
 bi - lo cvi - će sa - de ej - haj.
 da dra - go - me da - de ej - haj.

la - ne mo - je, ej
 cvi - će sa - de,
 dra - gom da - de,

1 x *mf*
 2 x *p*

6

la - ne mo - je šta di - voj - ke ra - de.
 la - ne mo - je bi - lo cvi - će sa - de.
 la - ne mo - je da dra - go - me da - de.

Fine

Crne oči

(Tradicionalna narodna pjesma)

Meno mosso

Obradio: Ivica Kaleb

Cr - ne o - či do - bro vi - de gdje u
ve - li ja - oj me - ni ne - će

mp

O - o - či
Ve - ve - li

The first system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a vocal line and a piano accompaniment. The piano part consists of chords in the right hand and single notes in the left hand. The lyrics are written below the notes, with some words split across lines. A dynamic marking of *mp* is present. A repeat sign is used at the beginning of the system.

mra - ku dvo je si - de, cr - ne
ća - ća da me že - ni, a di -

The second system continues the musical score. It includes a measure rest of 4 measures at the beginning. The piano accompaniment continues with chords and single notes. The lyrics are aligned with the notes.

o - či do - bro vi - de gdje u
voj - ka ja - oj me - ni ne - će

o - o - či
voj - voj - ka

The third system continues the musical score. It includes a measure rest of 7 measures at the beginning. The piano accompaniment continues with chords and single notes. The lyrics are aligned with the notes.

mra - ku dvo je si de.
ma - ma da me spre mi.

rit.

The fourth system concludes the musical score. It includes a measure rest of 10 measures at the beginning. The piano accompaniment continues with chords and single notes. The lyrics are aligned with the notes. A *rit.* marking is present above the notes. The system ends with a double bar line and repeat dots.

13 poco a poco accel.

Je - dno dru - gom pro - go va - ra gdje je na - ša
A - ko ne - će spre - mi ma - ma spre - mit ću - se

mf

Dru - dru - gom
Ne - ne - će

18

lju - bav sta - ra je - dno dru - gom pro - go
ja - i sa - ma a - ko ne - će spre - mit

dru - dru - gom
ne - ne - će

22 rit.

va - ra gdje je na - ša lju - bav sta - ra
ma - ma spre - mit ću - se ja - i sa - ma spre - mit

sta - ra
sa - ma

26 1. rit. 2. Fine

Mo - mak

ću - ću se ja i sa - ma.

Volim tebe zapivati gango

(Izvorna zapadna Hercegovina)

Obradio: Ivica Kaleb

Con fuoco

♩ = 75

Aj, vo-lim te be za - pi - va ti gan - go

Joj je

a a

vo - lim te - be za - pi - va - ti gan - go i vo-lim te za - pi - va - ti

Joj, ja ne - ja - ka mi - lu - je me maj - ka

gan - go. Ha, joj

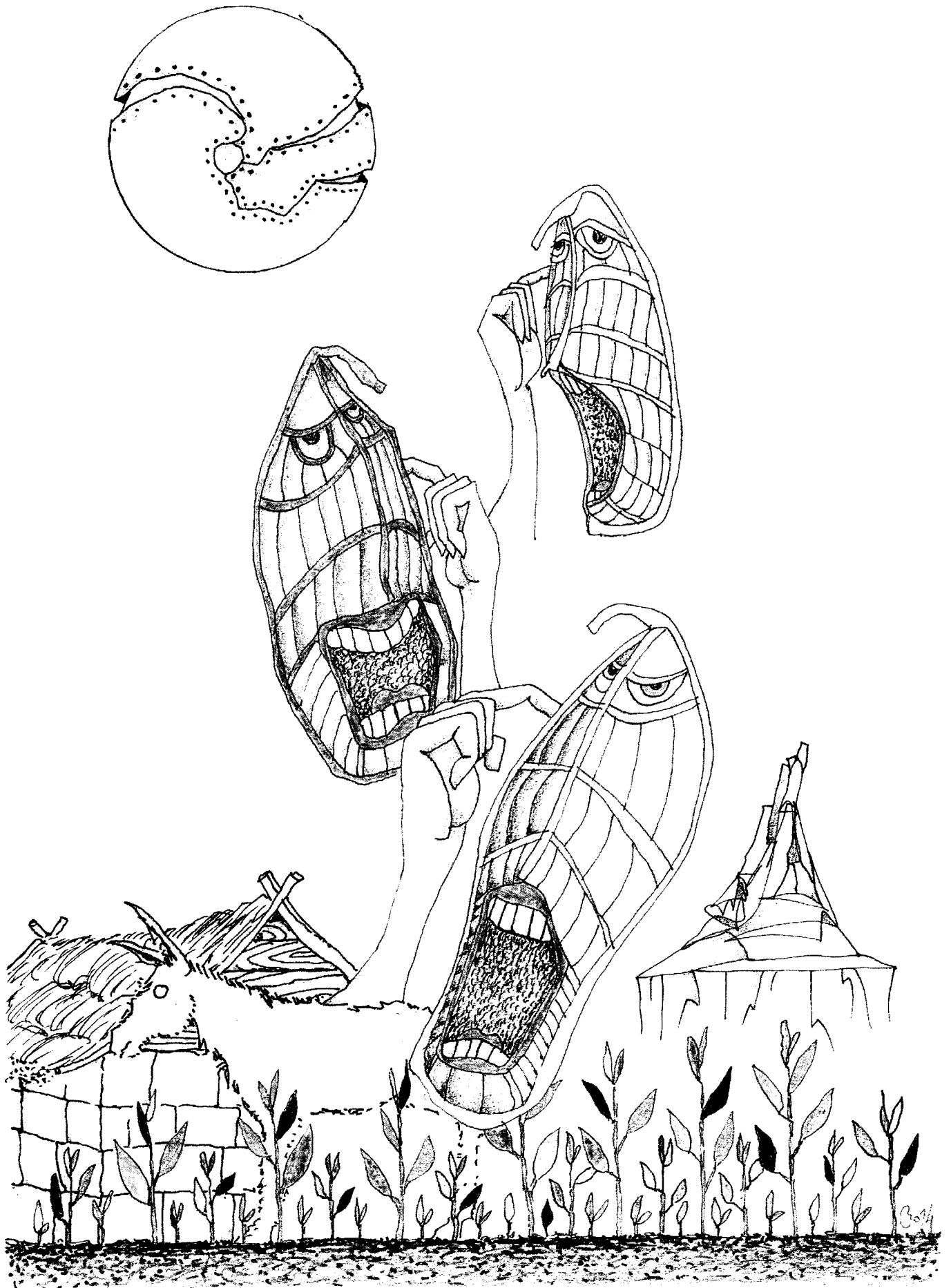
a

je ja ne - ja - ka mi - lu - je me

a

maj - ka ti me lo lo ne - bi ni mi - lo - vo.

Fine

Ivica Kaleb

Ljubav prema dalmatinskoj klapskoj pjesmi, kao i većina ljudi ovoga podneblja prof. Ivica Kaleb najvjerojatnije nosi u genima, a veći interes za klapsku pjesmu sigurno je potaknuo i Ante Vezlić Kalebov srednjoškolski profesor poznatiji kao voditelj klapa „Srdela“ iz Makarske i „Mostar“ iz Mostara.

Kalebove ozbiljnije aktivnosti kao pjevača u klapi, zapisivača i obrađivača napjeva, te klapskog voditelja sežu još u 1975. godinu. Tada je kao student Glazbene akademije u Zagrebu oformio klapu „Hrid“, poznatu kao prvu klapu Zagrebačkih studenata koja je nastupila na FDK „Omiš“ u Omišu. Time je započela plodonosna višegodišnja suradnja ovog autora s našim najstarijim festivalom Dalmatinske klapske pjesme koja traje i dan danas.

Diplomiravši na Glazbenoj akademiji u Zagrebu 1978. godine, profesionalni put Kaleba odvodi u Ljubljani gdje u orkestru Ljubljanske opere i filharmonije ostvaruje zapažene rezultate kao glazbenik na klarinetu. Iako se fizički odmaknuo prema sjeveru, duboko u sebi osjeća pripadnost Neretvi i Dalmaciji. Suraduje sa klapom „Nostalgija“ a ujedno vodi klapu „Poletarci“ iz Opuzena. Nakon Ljubljane, suraduje sa Simfonijskim orkestrom u Mostaru, a potom se vraća u Ploče gdje djeluje i danas kao profesor glazbene umjetnosti u Gimnaziji SŠC i voditelj Osnovne glazbene škole Ploče u Pločama. Od 1985. god., voditelj je i pjevač klape „Luka Ploče“ s kojom ostvaruje mnogobrojne uspjehe u zemlji i inozemstvu.

Kalebove pjesme i obrade nagrađivane su na FDK „Omiš“, VDP „Kaštela“, Međunarodnom festivalu folkloru u Canberi – Australija, Međunarodnom natjecanju vokalnih skupina u Veroni – Italija, Marko Polo festu u Korčuli i Neumskom etno festivalu.

U konkurenciji tradicionalnih dalmatinskih pjesama na FDK „Omiš“, vrijedno je izdvojiti dvije prve nagrade stručnog žirija (1990. i 1993.) i nagradu „Bašćinski Glasi“. U konkurenciji mješovitih klapa istog festivala Kaleb je s klapom „Opuzen“ iz Opuzena osvojio značajan broj nagrada (2006. i 2007. prva stručnog žirija, 2009. prvu nagradu publike).

Autor je 15 novouglažbljenih skladbi od kojih je većina izvedena u konkurenciji novih skladbi na FDK „Omiš“ (2008. prva nagrada publike, 2010. i 2013. treća nagrada stručnog žirija). Godine 2007. dobio je plaketu Turističke zajednice grada Ploča. Godine 2008. god., Kaleb piše glazbu za pjesmu

Ivica Kaleb

Ivica Kaleb most probably carries love for Dalmatian klapa song in his genes like most people from this area. Even higher interest towards klapa song was initiated by prof. Ante Vezlić, Kaleb's secondary school professor. He was better known as the leader of klapa „Srdela“ from Makarska and „Mostar“ from Mostar.

Kaleb's more serious activities as a singer in klapa, recorder and arranger of the chants and the leader go back to the year 1975. Then, as a student of Musical Academy in Zagreb, he established klapa „Hrid“ („Cliff“). It was known to be the first klapa of Zagreb's students which participated on the festival of Klapa songs in Omiš.

This is how a fertile long lasting cooperation of this author started with our oldest festival of Dalmatian klapa singing which lasts up to now.

Having graduated in Musical Academy in Zagreb in 1978, professional path leads Kaleb to Ljubljana. He got a place in the Philharmonic orchestra and Opera house playing clarinet.

Although he moved physically towards the North, deep inside him feels belonging to Neretva region and Dalmatia. He collaborates with the klapa „Nostalgia“ („Nostalgia“), and at the same time takes the lead of the klapa „Poletarci“ from Opuzen.

Coming back from Ljubljana he collaborates with the Symphonic Orchestra in Mostar. After that he comes to Ploče where he even today works as the professor of Musical art in the Grammar School. He was also nominated for the director of Primary Musical School at Ploče.

Since 1985 he has been the leader and singer of klapa „Luka“ („Port“). He has achieved a lot of success in his homeland and abroad with this klapa.

Kaleb's songs and arrangements have been awarded prize on Festival of Dalmatian Klapa songs in Omiš, International folklore festival in Canberra (Australia), Evening of Dalmatian songs in Kaštela, International competition of vocal groups in Verona (Italy) and Marko Polo Festival and Neum Etno Festival.

In the competition of traditional Dalmatians songs on FDK Omiš it is worth pointing out two first prizes from expert judges (1990 and 1993) as well as the prize „Bašćinski glasi“ („Inheritance voices“).

In the competition of mixed klapa (vocal groups) on FDK Omiš Kaleb has achieved a significant number of prizes with the klapa Opuzen from Opuzen (2006/2007), the first award by expert judges and in

„Ploče grade“ koja je postala službenom himnom Grada Ploče.

Godine 2009. Grad Ploče dodjeljuje Ivici Kalebu osobnu nagradu za iznimna dostignuća na kulturnom području. Godine 2011. dobiva plaketu Grada Ploča za iznimne umjetničke dosege.

Kalebov glazbeni životopis bio bi nepotpun bez imena klapa s kojima jer surađivao i danas surađuje. To su klapa „Adrion“ iz Makarske, „Kačić“ iz Graca, „Sv. Nikola“ iz Metkovića, klapa „Međugorje“ iz Međugorja, klapa „Lira“ i klapa „Trebižat“ iz Trebižata, klapa „Neum“ iz Neuma.

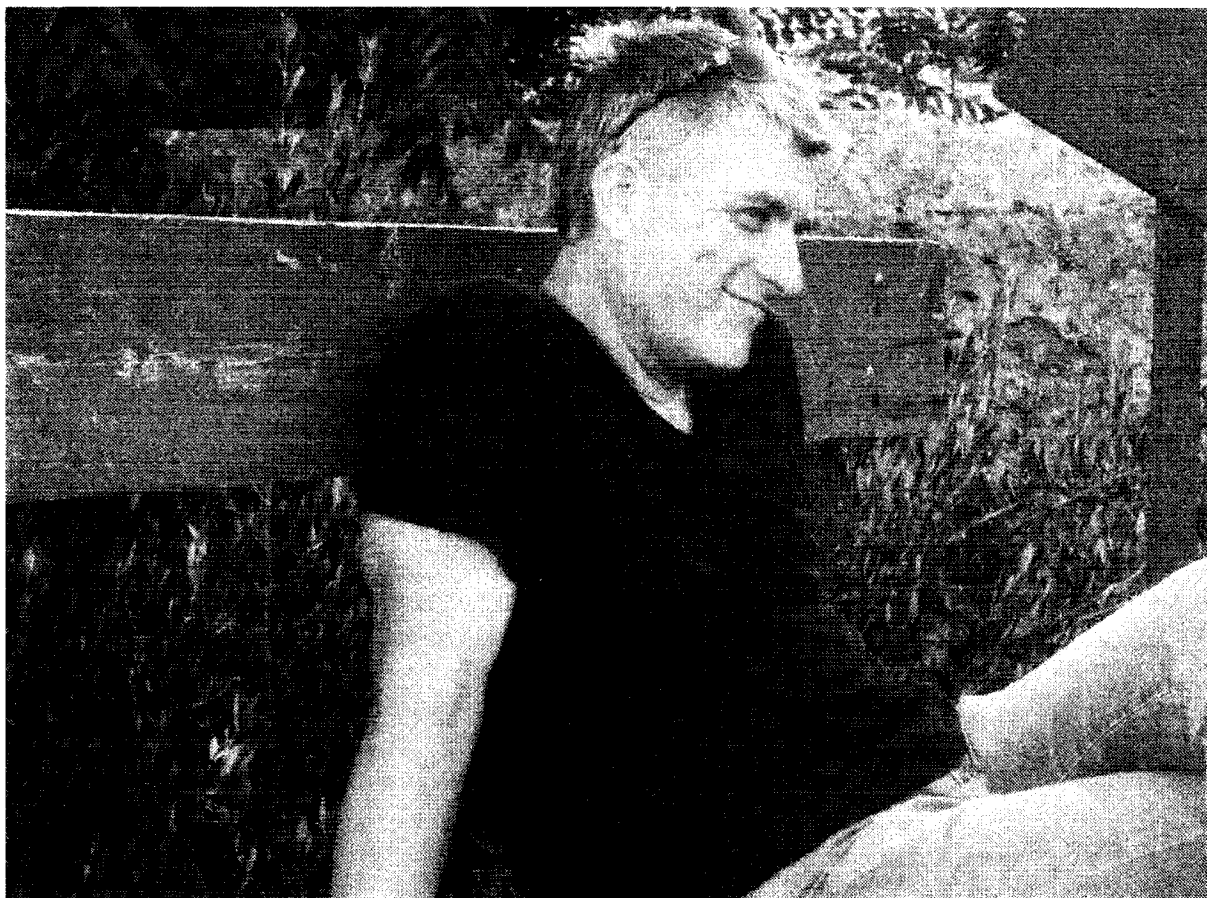
2009 and the first prize from the side of Public. He is the author of 15 newly composed pieces of music out of which the majority were performed in the competition of new compositions in FDK Omiš (2008 the first award of the Public. The first prize by expert jury 2010 and 2013.)

In 2007 he was awarded special recognition for this from Tourist Community of Ploče city. In 2008 Kaleb writes the music for the song „Ploče grade“ („Ploče, my beloved town“) which has become hymn of the town Ploče.

In 2009 the town Ploče awards personal prize for exceptional achievements on cultural field to Ivica Kaleb.

In 2011 special recognition for exceptional artistic achievements was given.

Kaleb's musical biography would be incomplete without mentioning the names of some klapas. These are „Adrian“ from Makarska, „Kačić“ from Gradac, „St. Nikola“ from Metković, „Medjugorje“ from Medjugorje, „Lira“ from Trebižat, „Neum“ from Neum.

Iskustvo podneblja

(...) I u obradama pjesama prvaka dalmatinskog autentičnog zvuka, kao što je to slučaj na ovom nosaču zvuka, klapa Luka pod vodstvom **Ivice Kaleba**, koji zna pjevače senzibilizirati za prave vrijednosti, ne gubi svojstvo blisko narodnom izričaju već do maksimuma koristi opojne mogućnosti terce i svoj pjev približava izvornosti, ugodaju izvora. A i na izvoru je uvijek voda, hraniteljica kao što je to i sama pjesma, koja teče k svome moru. U mitologiji delta označava vrata života a delta, na kojoj žive pjevači iz Ploča, ujedno označava i vrata pjesme. Vrata koja svojim glasovima otključava klapa i otvara prema svemu što je u njihovoj pjesmi spremno prepoznati Dalmaciju, ono mnogo-liko i neponovljivo, ljepotom prožeto, sudbinom provideno, sve ono što nam na pravi način i ovim glazbenim zapisom iskreno i suvereno čini bliskim klapa Luka. (...)

akademik Jakša Fiamengo

Experience of the region

(...) *Even in interpreting songs of prominent members of Dalmatian authentic sound, as it is the case on this sound record, the klapa Luka under the leadership of **Ivica Kaleb**, who knows how to sensitise singers to true values, does not lose features close to folk expression, but uses enchanting possibilities of the third up to the maximum and brings its singing closer to authenticity, the atmosphere of a source. And on a source there is always water, a life provider just as the very song is, that floats towards its sea. In mythology, a delta stands for the doors of life, and the delta, where the singers from Ploče live, stands also for the doors of a song. The doors that the klapa unlocks with its voices and opens towards everything that is ready to recognize Dalmatia in their song, that versatile and unique, with beauty imbued, by destiny provided, all that that the klapa Luka sincerely and independently brings closer to us, in the right way, with this music recording. (...)*

Jakša Fiamengo, Academician

NOSAČI ZVUKA: CD KLAPPE "LUKA-PLOČE"

Raskošni glasovi

(...) Krivo bi se zaključilo ako bi se njihovu eruptivnu prirodu i višak ekspresivnosti proglasilo nekakvim inatom ih glazbenom samovoljom. Prije bi se moglo kazati da je način njihova izvođenja determiniran osobitostima sastava kod kojega se tenorska dionica dijeli u tri sloja. Dva prva sloja često se nadmeću u nešto složenijim međusobnim zapletajima nego što je to uobičajeno u kombinatorici klapskog izričaja. Središnje dionice zajedno s basovima u punom angažmanu daju doprinos stalnom širenju zvučne panorame. Dakako, način njihova muziciranja treba dovoditi u vezu s tradicionalnim načinom pjevanja, a još više karakterom prepoznatljiva repertoara za koji se zalažu.

Važnu atribuciju u eksponiranju tih stilskih i karakternih osobitosti njihova muziciranja čine aranžmani što ih prema njihovim raskošnim glasovnim mogućnostima sastavlja umjetnički voditelj klapa Ivica Kaleb. Uostalom, od 16 naslova koliko sadrži njihov najnoviji CD, 13 je sastavio Kaleb, jedan zajedno sa S. Bombardellijem, a još jedna obrada povjerena je N. Erešu. Rezultat ova-

SOUND RECORDS: KLAPA "LUKA-PLOČE" CD

Gorgeous voices

(...) *It would be wrong to conclude if their eruptive nature and excess expressiveness would be declared as some kind of defiance or music arbitrariness. We could rather say that the manner of their performance is determined by characteristics of a group where the tenor part is divided into three layers. The two first layers often compete in somewhat more complicated mutual twists than it is usual in combinatorial skills of klapa expressions. The central parts together with the bass voices in full engagement contribute to constant spreading of sound panorama. Surely, the manner of their music making should be brought in connection with traditional manner of singing, and even more with the character of recognizable repertoire that they promote.*

Arrangements, which the artistic klapa leader Ivica Kaleb writes respecting their gorgeous vocal possibilities, play important attribution in exposing the style and character features of their music making. Moreover, of 16 titles that their newest CD contains, 13 were written by Kaleb, one together with S. Bombardelli, and one interpretation was entrusted

kva rasporeda jest u spoznaji da punu prevagu u sastavljanju programa za album čine narodne pjesme. Ostatak od dvije skladbe čine autorski radovi Duška Šarca, među inima neobično popularna skladba *Na omiškoj stini*. (...)

Miljenko Grgić

to N. Ereš. The result of this kind of arrangement is in the cognition that folk songs fully prevail in organising the program for the album. The remaining two compositions are author works of Duško Šarac, among which the unusually popular composition *Na omiškoj stini*. (...)

Miljenko Grgić

Opuzen

(...) Temelj klape čini vokalno stabilan muški korpus, nositelj harmonijskog i ritamskog stoga. Unutar toga dijela sastava vlada skladan i komplementaran odnos, koji se ogleda u finoj isprepletenosti skladno izbalansiranih glasova.

Kod punog angažmana ogleda se srodnički odnos glasova kako po karakternim, još više kolorističkim vrijednostima. U trenutcima interpretativnoga zanosa klapa Opuzen sposobna je dodirnuti suprotne polove, od melankoličnosti do vatrenog uzbuđenja. Pri tome rado koristi bogati spektar dinamičkih nijansi koje im, zajedno sa izazovnim (ponekad neočekivanim) harmonijskim rješenjima, rado nameće njihov temperamentni voditelj Ivica Kaleb. (...)

Dr. Miljenko GRGIĆ, muzikolog

Opuzen

(...) The klapa is based on vocally stable male corpus, the carrier of harmonic and rhythmic order. Inside this part of the group there rules a harmonious and complementary relationship, which is reflected in fine intertwining of harmoniously balanced voices. Full engagement reflects a common relation of voices as well as according to characteristic, but even more according to coloristic values. In moments of interpretative rapture, the klapa Opuzen is capable to touch opposite poles, from melancholy to passionate excitement. Thus, it gladly uses a rich spectrum of dynamic nuances that their temperamental leader Ivica Kaleb gladly forces on them together with challenging (sometimes unexpected) harmonic solutions. (...)

Dr. Miljenko GRGIĆ, musicologist

HUD "Seljačka sloga" Třebižat

Predmet: Recenzija zvučnih snimaka predviđenih objavljivanje putem CD-a

.....

Prosudujem, radi se o:

- glazbenoj građi koja predstavljaju ne samo dokument vremena nego i efektnu pojavu;
- napjevima prikladno harmoniziranim i obrađenim na način da se dotični učine lako pristupačnim širem krugu slušatelja kako bi se udovoljilo činjenici da ljudi, slušatelji

Croatian artistic society HUD "Seljačka sloga" Třebižat

Subject: Review of the sound recordings prepared for publishing on a CD

.....

I asses, the work is about:

- music materials that represent not only a document of time, but also an effective phenomenon;
- chants appropriately harmonized and interpreted in a way that they are made easily accessible to a broader circle of listeners in order to satisfy the fact that people, listeners

- i izvođači, traže od prošlosti ono što mogu uklopiti u sadašnjost;
- napjevima prilagođenim za koncertni podij koji traži od glazbenih stvaralaca dobru i efektanu umjetničku obradu.

Slijedom navedenog toplo preporučam zvučni materijal u interpretaciji HKUD-a „Seljačka sloga” iz Trebižata pod stručnim vodstvom mr. Ivica Kaleba za objavljivanje.

Dr. sc. Nikola Buble, red. prof.(T)

and performers, seek from the past that what they cannot blend in the present;

- *chants adapted for the concert podium which seeks from music creators good and effective artistic interpretation.*

Therefore, I warmly recommend the sound material in interpretation of Croatian cultural and artistic society HKUD “Seljačka sloga” from Trebižat, under professional leadership of mr. Ivica Kaleb, to be published.

Dr. sc. Nikola Buble, full professor

Pjesme Hrvata s ušća Neretve

Klupska pjesma i klapa, kao integralne glazbeno-sociološke pojave u kojima se odražavaju faze razvoja glazbene kulture dijela jednog naroda u ovisnosti o njegovim autohtonim, geografskim i psihološkim značajkama, su povijesne kategorije, faktičko stanje i stvaralački proces.

Obilježja koja ukazuju na vlastitost glazbenog izražavanja, a glede klape i klapske pjesme, određenih mikroregija unutar dalmatinskog podneblja životna su i potrebno ih je uvažavati. Ta obilježja zavise od niza faktora koji su dio procesa u okviru kojeg se dalmatinska klupska pjesma manifestira, pojedini njezini oblici mijenjaju, novi stvaraju, a poneki nestaju. Stoga, autohtonost klape i klapske pjesme ne treba tražiti prvenstveno u njihovom podrijetlu, izvorima koja su ih oblikovali već u njihovom karakteru koji se očituje u osobitom načinu života i ugođajem koji su kadri pružiti svojim sadržajem, bez obzira na starost i podrijetlo. U novije vrijeme afirmirao se jedan oblik klapske pjesme i način njezina prezentiranja široj kulturnoj javnosti od prije nepoznat ili pak znalcima manje poznat. Danas, se on prepoznaje i uvažava kao klapski izričaj vlastit dijelu Hrvata s ušća rijeke Neretve. U oblikovanju, “brušenju”, prezentiranju te promicanju tog glazbenog izričaja veliku ulogu imao je gospodin Ivica Kaleb sa svojom klapom Luka iz Ploča, mjesta s ušća Neretve. On je već na početku svoje klapske zauzetosti shvatio da smisao Festivala dalmatinskih klapa u Omišu nije samo u činjenici što se on održava u počast jednom melosu i

Pjesme Hrvata s ušća Neretve

Klapa songs and klapa are integral musical and sociological phenomena which reflect the stages of development of musical culture of the part of one nation. It depends on its native, geographical and psychological features, which are historical categories, factual state and creative process.

It is important to respect the characteristics of klapa and klapa songs that indicate the simplicity of musical expressions of specific micro-regions within the Dalmatian area.

Those characteristics depend on a number of factors which are the part of the process in which the Dalmatian klapa song manifests, some of its forms change, the new ones emerge, and some of them disappear.

Therefore, the autochthony of klapa and klapa song shouldn't be sought primarily in their origin, sources that shaped them but in their character which is reflected in their specific way of life and atmosphere they are able to provide with their content, regardless of their age and origin.

One new form of klapa song and its presentation have recently been affirmed that have previously been rather unknown to the general public or less known to the connoisseurs. Today it is recognized and respected as the klapa's expression which is typical to the part of Croatians from the mouth of the Neretva river.

Mr. Ivica Kaleb, with his klapa Luka from Ploče, a small town from the Neretva, had the major role in shaping, “brushing”, presenting and promoting that musical expression.

pjesmi, već da ta pjesma nije muzejski primjerak već folklorna pojava koja se in continuo ponovno stvara i razvija nalazeći u tim metamorfozama svoj novi izgled. Otuda i njegovi uradci ponekad postaju tema rasprava koje potvrđuju ili negiraju tvrdnje da svojim glazbenim sadržajem prave otklon od klapske pjesme odnosno da im tek dijelom, latentno pripadaju.

Ivica Kaleb je akademski glazbenik, klarinetist, voditelj O.G.Šk. Ploče, prof. glazbene umjetnosti u S.Šk. fra A.K. Miošića - Ploče. Umjetnički je voditelj klapa. Ističe se, što nije nevažno, i kao klapski pjevač. Najposlije on je i melograf i obrađivač klapskih napjeva. Kao umjetnički voditelj klapa objavio je više diskografskih izdanja. Zasigurno da je zapisivanju i obrađivanju napjeva svoga užeg zavičaja prišao iz sasvim praktičkih razloga. To znači prikupiti klapski repertoar, obraditi ga za "svoju" klapu te ga prezentirati na Omiškom festivalu sa ciljem da se što više sviđa festivalskom žiriji i publici. U tim svojim radnjama Ivica Kaleb je, nehotice, utjecao na kulturnu razinu pojedinaca i sredine iz koje je potekao i u kojoj djeluje. Nadalje, u bogatoj riznici dalmatinskih klapskih pjesama danas nalazimo i Kalebove obrade napjeva (*Karala majka Maricu, Mara mi se šeće, Jablane, jablane, Svršit će mladost moja, Zajubi san se u te*) koji tvore dobar dio sadržaja podastarte zbirke.

Po svekolikom djelovanju ljudi nekoga gradića prepoznaju se dijelom i njegove karakterne osobine sa kojima se stanovnici mogu podičiti, ali i posramiti. Duh gradića dakle stvaraju ljudi koji u njemu žive. Ivica Kaleb se očituje kao jedan od takvih sudjelujući u tkanju kulturnog tkiva svog užeg zavičaja, nadograđujući se (makar i sitnim prinosima) na baštinu koja svojom sveukupnošću čini lokalitet ušća Neretve i njegovo nasljeđe prepoznatljivim i znanim.

*Dr. sc. Nikola Buble
Red. prof. Umjetničke akademije
Sveučilišta u Splitu*

At the beginning of his engagement with klapa he realized that the meaning of the Festival of Dalmatian Klapa in Omiš is not just in the fact that it is held in honour of one melos and song, this song is not just a museum piece but folklore phenomenon which in continuo re-creates and develops finding in these metamorphosis its new appearance.

Therefore, his musical works sometimes become the topic for debates which affirm or negate the claim that their music content deflects of klapa song, it is, that they just partially or latently belong to it.

Ivica Kaleb is an academic musician, a clarinetist, the head of Elementary music school in Ploče, professor of musical art in Secondary school of fra Andrija Kačić Miošić in Ploče.

He is the artistic director of klapa. He stands out, which is not irrelevant, as a klapa singer. Finally, he is also a melographer and an interpreter of the klapa melodies. He has published several sound records as the artistic leader of klapa. He must have written and interpreted songs from his native region for completely practical reasons.

It means to collect repertoire, interpret it for "his" klapa and present it to the Festival of Dalmatian Klapa in Omiš with an intention to be liked by the jury and the audience, as well.

*Doing that, he unintentionally contributed to the cultural level of the individual and the region he comes from and in which he works. Furthermore, Kaleb's arrangements of melodies make a large part of the rich treasury of Dalmatian klapa songs (*Karala majka Maricu, Mara mi se šeće, Jablane, jablane, Svršit će mladost moja, Zajubi san se u te*).*

According to the overall activities of its people town reveals its character features with which residents can be proud of but also ashamed. People who live in a small town make its spirit.

Ivica Kaleb is manifested as one of those who take part in formation of the cultural life of his inner homeland expanding (even with small contributions) the entire inheritance that makes the locality of the mouth of the Neretva river distinctive and known.

*Dr.sc.Nikola Buble
Full professor of Art academy
University of Split*

Na poljima tradicionalnoga

Već od studentskih zanosa na Glazbenoj akademiji u Zagrebu 1975., Ivica Kaleb kao budući poklonik bašćinskoga utemeljuje klapu "Hrid" s kojom 1976. pjeva na Festivalu dalmatinskih klapa u Omišu. ("A kal čuješ da zvon zvoni", nar. iz Visa, obradio I. Kaleb).

Iako je od 1978. Ivica Kaleb član Ljubljanske filharmonije i Opere, nastavlja u rodnomu Opuzenu pronositi dalmatinsku vokalnu povjesnicu s klapom "Poletarci".

Od 1985. živi i djeluje u mjestu Ploče, te radi kao profesor glazbene umjetnosti u Općoj gimnaziji i kao voditelj Glazbene škole. U Pločama započinje plodni glazbeni rad s klapom "Luka"(m), pa i do danas plijene svojim sonornim suzvučjem osvojivši pregršt nagrada stručnih ocjenjivačkih sudova i s ovim počesto rustikalnim pjevom izbirljivu, njima naklonjenu publiku (1990., 1993., 1994.).

Glazbenik Ivica Kaleb također sklada i obrađuje za klapu "Kačić"(m) (Gradac n/m) kojoj je ujedno i glazbeni voditelj.

I evo pred nama je notna edicija skladatelja, obrađivača i glazbenoga voditelja maestra Ivica Kaleba. Ovdje je na izvjestan način dijelom iznesen vremeplov ovoga glazbenika zagledanoga u jeku iz bašćinskih dosluha. Čini se da se cjelokupni priloženi materijal može odijeliti na:

- 1.) Skladbe koje je autor skladao na a) stihove pjesnika; b) pučke stihove;
- 2.) Obrade napjeva u duhu spontanoga pučkog pjevanja;
- 3.) Obrade (pučkih) napjeva u koje slobodnijim harmonijskim intervencijama napjev približavaju novome skladateljevom djelu.

Ad. 1.a) U prvomu odjeljku skladbi pisanih na stihove (drugih) pjesnika u ovoj ediciji priložena je samo jedna, skladana na stihove J. Tadijanovića "Uvijek si majka". Možda je po obimu i po harmonijskim slobodama ovo Kalebovo djelo bliže repertoaru vrsnijega muškog zbora. Ali, upravo ovdje se očituje temperament i ine glazbene mjere koje će skladatelj djelomice utkivati i kod obrađivačkoga postupka.

On the fields of traditionals

Since his student's achievements in the Music Academy in Zagreb 1975 Ivica Kaleb establishes band "Hrid" /Clif/ as the advocator of inherited music. He participates on the Festival of Dalmatian band songs /klapa/accapelo/ in Omis. /"When you hear the „bell ringing”, arrangement I. Kaleb/.

Although he has been a member of Filharmoniy and Opera House in Ljubljana, he continues working in Opuzen to transfer vocal historical songs with the band "Poletarci" / Flighters.

Since 1985 he has been living in a small place Ploe. He has been working as the professor of musical art in the Grammar school and the director of Musical school. He starts fertile musical work with band "Luka" /Port/. He has won a handful of awards from the experts and the public / 1990...1993..1994/.

The musician Ivica Kaleb also composes and makes arrangement for the band "Kacic" in Gradac n/m. He is also the leader and musical master of this band. And here is a note edition of the composer, arranger and musical leader maestro Ivica Kaleb.

Here the musical opus is displayed through time of this excellent musician. It can be divided into:

1. *Compositions which the author has composed:
a/poet's verses b/popular verses*
2. *Adaptation of melodies in the spirit of spontaneous popular verses*
3. *Adaptation of popular tunes in which by free harmonic intervention the melody is approaching the spirit of new composer's opus.*

Ad 1.

In the first part compositions written on the verses of other poets there is only one composition done on the verses of famous poet Ivica Tadijanovic "Uvijek si majka" / You are always mother/. Perhaps, according to harmonic freedom this Kaleb's deed is closer to the repertoire for male choir. But just here the temperament and musical measures

Ad. 1.b) Kod skladateljskoga postupka na pučke stihove Kaleb najčešće želi svoju skladbu utkati u nasljedovane pučke melosne i harmonijske međašnice, tako da se i skladbe doimlju poput pučkih spontanijih akordnih dograđivanja, čineći sa pučanskim stihovima estetsku cjelocu. Tu je skladatelj posegnuo za narodnim stihovima (Jablane, jablane; Dođi dragi do mojega dvora; Što je želja tvoja; Sidila djeva kraj mora). Tu će se melodija doimati poput, kod pučana već napjevanijih, udomaćenijih kantičela, koje urastaše u senzibilitet stihova te ih baštinićmo kao naslijeđenu još u davnini sraslu cjelinu.

Ad. 2.) Druga grupa naslova pripada obradama napjeva u ozračju tradicije spontanoga pučkog pjevanja. Naime, ovdje je obrađivač tek obogaćivao one temeljne harmonije koje pučki pjevači spontano tvore prirodnim nagnućem; dakle, u takvoj pučkoj spontanijoj tvorbi akorda, ovdje je pridodana vrlo delikatna harmonijska intervencija koja obogaćuje melografov predložak. Kao da je ovakav postupak ponajvećma primijenjen na napjeve: Zaljubi san se u drugu; Karala majka Maricu; Pločo, Pločo mramorita; Pivci moji ne pivajte; Nemoj, dušo, nikom virovati; A kad čuješ da zvon zvonij; Majka Mari kose plela.

Ad. 3.) U ovoj trećoj podvrsti obrađivački uradci Ivica Kaleba dodiruju prijelaz obrađivanoga novome autorovu djelu, jer obrađivač u napjeve intervenira šire u okvire tradicijskoga akordnog pjevanja. Stoga, tu ponegdje se nižu oštri harmonijski blokovi i ritmičke polifonijske natuknice, a takve strukture ukazuju na snažnu glazbenu osobnost, gdje se skladatelj Kaleb ne povlači pred Kalebom obrađivačem. Pisac ovijh redaka, što nije u praksi pogovornijh uradaka, drži da skladatelj/obrađivač, i u naoko i nasumce odabranijh stihovima, da upravo i u tom odabiru krije one potajne duševne niti koje iskazuju svoja tanana, ne samo glazbena, nagnuća. Stoga mi je u takvomu osobnom razlučivanju primijetiti kako od autora nesvjesno odabrani stihovi napjeva vezuju (već i u naslovićma) simbol MAJKE ("Uvijek si majka") i SVIJETA PRIRODE (...Jablan, maslina, jabuka, gora...). Naime, bezbrojne kozmogene povijesne sveze obuhvaćaju svaku individuu koja to nejasno podrijetlo naklonosti, to srodstvo umreženo u očitovanićm simbolima, očituje u postupcima, u izražavanju nevidljivijh predaka, iracionalnijh činjenica, a koje otkrivaju duboke individualne neotkraćunate za-

are evident which will be taken into consideration in further arrangement procedures.

Ad 2.

Ivica Kaleb most often wants to weave in inherited popular songs. Therefore, the compositions give impression of popular spontaneous accords making aesthetic wholeness. Here the composer took popular folk verses /Jablane, jablane, Dodji dragi do mojega dvora, Sidila djeva kraj mora/ Poplar, poplar, Come darling to my court, The mistress sits next to the sea/.

The second group of titles belongs to the ones of traditional, spontaneous folk singing. He has added very delicate harmonic intervention which enriches the melody. As if this work has been applied to the songs like: "Zaljubi se u drugu"/ "Fall in love with other", "Pivci moji ne pivajte"/ "Don't sing my cocks",

"Karala majka Maricu"/Marica has been reprimanded by her mother, /"Pločo, pločo mramorita"/ Board, board made of marble, "Nemoj duso nikom virovat"/ "Don't trust anybody my darling", "A kad čuješ da zvon zvonij"/When you hear the bell ringing.

Ad 3.

In this third subgroup Kaleb's songs touch the transformation of already arranged work to the new kind of author's deed, because he spreads the songs of traditional accord singing. Therefore, sharp harmonic blocks and rhythmic polyphonic melodies are lined. All these structures show on strong musical personality. Here Kaleb composer is not withdrawing and transferring himself into Kaleb arranger only. The writer of these lines assumes that the composer/arranger hides secret spiritual feelings which are expressed not only as musical inspiration. Therefore, I must notice that the verses of melodies connect the symbol of Mother / You are always Mother/ and the world of nature / poplar, olive, apple, hill.../ The symbol of Mother gets the value of archetype, and becomes unconscious, but logical continuation of choice in the titles like "Poplar", "Olive", "Apple", "Hill"...

Poplar is in the man's unconsciousness connected with underground world, pain and victim.

Therefore, it follows remembrance more than hope; olive tree is the symbol of peace, purification and divination as well as the tranquility and med-

sade u predvorju duševnosti. Simbol Majke dobiva vrijednost arhetipa, pa otuda i biva nesvjesni, a logički nastavak izbora u naslovima kao "Jablan", "maslina", "jabuka", "gora"...

Jablan je u čovjekovu nesvjesnomu vezan uz podzemni svijet, bol i žrtvu, pa stoga većma prati sjećanje negoli nadanje; maslina je simbol mira, očišćenja i diviniziranja, kao i smiraj i lijek odabranih, dok jabuka je plod Stabla života, u simboličkomu svijetu i plod spoznavanja dobra i zla, stoga podaruje pad ili besmrtnost; a razrezana jabuka otkriva pet sjemenki kao pentagram - tradicionalni simbol znanja, otkrivenja; itd. itd... Ovdje nam je s naklonošću pozdraviti ove neimarske uratke glazbenika Ivice Kaleba kroz tri desetljeća djelovanja na poljima tradicionalnoga pjeva u Dalmaciji.

Ljubo Stipišić Delmata

itation of the chosen, while apple reveals five seeds as pentagram - traditional symbol of knowledge.

Here we are to greet with deep admiration all deeds done by I. Kaleb through three decades on the fields of traditional composing in Dalmatia.

Written by: Ljubo Stipisic Delmata

Jezik ditinjstva Ivica Kaleb

Obrade izvornih napjeva i novougla- zbljenih skladbi

Jezik ditinjstva Ivica Kaleba notna je zbirka koja predstavlja obrade izvornih i klapskih napjeva i novouglažbljenih klapskih skladbi iz bogate glazbene prakse eminentnog člana klapskog pokreta. Ivica Kaleb, klapski pjevač, voditelj, melograf, obrađivač i aranžer, istaknuta je klapska figura područja doline Neretve (hrvatskog i hercegovačkog dijela) i Makarskog primorja. Sakupljač je klapskih i tradicijskih napjeva, kompozitor novih klapskih glazbenih djela koje s velikim uspjehom izvode *njegove* klape. Usporedba i isticanje posebnosti kod tradicijskih načina pjevanja, karakterističnog timbra, repertoara i načina izvođenja pojedinog područja na kojima klape danas djeluju, nisu jedini parametri po kojima se prepoznaju specifične karakteristike određenih područja. U klapskom slučaju, stil i regionalne osobnosti pojedinih područja oblikuju i određuju najistaknutiji klapski autori (skladatelji i obrađivači), kao i izvođačka vs. izdavačka aktivnost pojedinih klapa. Najaktivniji i

Language of childhood Ivica Kaleb

Remakes of original tunes and newly-com- posed songs

Language of childhood of Ivica Kaleb is a note collection representing remakes of the original and a cappella songs movement. From the rich musical practice of a respectable member of the klapa movement. Ivica Kaleb, a klapa singer, manager, melo- dist, remaker, arranger, prominent klapa figure of the valley of the Neretva (Croatian and Herzegovinian part) and the Makarska Riviera. He is a collector of the a cappella and traditional singing as well as a composer of new a cappella musical pieces that are performed with great success by his a cappella singers. Comparing and highlighting the special features in the traditional ways of singing, distinctive timbre, repertoire and ways of performing a particular area on which klapas operate nowadays, are not the only parameters by which specific characteristics of certain areas are recognized. In the case of a cappella singing of certain areas, singing, style and regional personalities of the individual areas as well

najkreativniji autori i klape postaju uzor ostalima, postaju pokazni model kod učenja i usvajanja klapskih pjesama, autorskih skladbi i obrada. Njihovi uradci, danas putem medija lako dostupni široj javnosti, tako postaju glavnim odlikama stila pojedinih područja. Lokaliteti i (mikro)regije u kojima djeluju svakako su bitni faktori u formiranju prepoznatljivih odlika područnih stilova. Ivica Kaleb, njegov rad i aktivnost klapa s kojima surađuje potvrđuju ove navode – on je jedan od glavnih kreatora prepoznatljivog *neretvanskog* klapskog zvuka. Potpuno oprečan gradskom stilu Dubrovnika, na granici stare Dubrovačke republike uz tok rijeke Neretve, razvio se specifičan klapski izraz duboko protkan vokalnim utjecajima ruralnih tradicijskih načina pjevanja doline Neretve. Specifičnosti kraja u kojem more susreće rijeku i duboko ulazi u kontinent, očituju se i u prirodnoj simbiozi dinarskih i mediteranskih pjevanja. Sonoran zvuk moćnih glasova, *ravne* duge fraze i prkosan, ponosit karakter, glavne su odlike pjevanja *neretvanskog* kraja. Vječiti rivalitet između urbanih sredina (Opuzen, Metković) osjeti se i u njihovu pjevu.

Čvrst, odrješit zvuk u kojem snažni basovi nadopunjuju prepoznatljiv tenorski duet, te prilično složene harmonije, obilježja su izvedbi koje je Kaleb zajedno s klapom *Luka Ploče*, donio u svoje vrijeme kao pravo otkrivenje i osvježanje *omiškog festivala*, nastavljajući na taj način tradicije pjevanje svojeg kraja utkane u povijest festivala.

Notnu zbirku zanimljiva naslova autor dijeli u tri cjeline: izvorni napjevi, nove skladbe te izvorni napjevi iz Zapadne Hercegovine.

12 obrada izvornih napjeva gotovo kronološki poredanih po vremenu nastanka (od 1976. do 2004.) na *omiškom festivalu* su premijerno predstavljale Kalebove klape *Hrid* (studentska klapa djelovala u Zagrebu 1970tih godina, prva studentska zagrebačka klapa na *omiškom festivalu*) i *Luka Ploče*. Zanimljivo je primijetiti da osim inspiracije u lokalnim *neretvanskim* (opuzenskim) napjevima Kaleb nerijetko poseže za napjevima svojih kazivača iz drugih krajeva (Vis, Šibenik). Kod harmonizacije spomenutih napjeva kao i kod Kalebovih skladbi prepoznatljivi su postupci udvajanja srednjih (baritonskih) linija, nenametljivi kromatski prolazi kao i moduliranje na dominantu dominantnog tonaliteta. *Terca* u tenorskoj melodijskoj dionici pri tom ostaje stamena sugerirajući na taj način glavnu karakteristiku prepoznatljivog klapskog četveroglasnog sloga.

Drugi dio notne zbirke posvećen je novim skladbama pisanim za klape koje autor stvara u pe-

as performing vs. publishing activity of individual a cappella singers are shaped and determined by the most distinguished klapa authors (composers and remakers). The most active and most creative authors and a cappella singers become an example to others and demonstration model in learning and accepting a cappella songs, original songs and covers. Their works, today user-friendly to the general public, in this way become the main characteristics of the style of certain areas. Localities and (micro)regions in which they act are certainly important factors in the formation of the distinguishing features of regional styles. Ivica Kaleb, his work and a cappella singers' activity with whom he cooperates confirm these allegations—he was one of the main creators of the Neretva a cappella singing recognizable sound. Completely opposite to the city style of Dubrovnik on the border of the old Dubrovnik republic along the banks of the Neretva river, was developed a specific a cappella vocal expression of deeply interwoven influences of traditional rural ways of singing of the area where the river meets the sea and enters deeply into the continent, are reflected in the natural Dinaric and Mediterranean singing. Sonorous sound of powerful voices, flat, long phrases and defiant, proud character are the main features of the Neretva region singing. The eternal rivalry between urban areas (Opuzen, Metković) can be felt in their singing.

Firm, energetic sound in which powerful bass complements the distinctive tenor duet, and rather complex harmonies, are the features which Kaleb alongside his klapa Luka Ploče brought in his time as a revelation and breathe of fresh air to the Omiš festival, continuing in that way the tradition of singing woven into the history of the festival.

Author divides the note collection of interesting titles into 3 parts: the original tunes, new song and original tunes from Western Herzegovina

Twelve cover songs of original tunes almost chronologically arranged according to the time of its creation (from 1976 to 2004) on the Omiš festival were represented by Kaleb's a cappella singers „Hrid“ (a student a cappella singers active in Zagreb in the 70s, the first student a cappella singers from Zagreb on the Omiš festival) and Luka Ploče. It is interesting to note that apart from the inspiration of the local Neretva Opuzen tunes Kaleb often reaches for the tunes from his informants from other regions (Vis, Šibenik). As for harmonization of previously mentioned songs and for Kaleb's musical pieces we can recognize the procedures of doubling medium (baritone) lines, unobtrusive chromatic runs as well

riodu od 1991. do 2013. godine. I ovdje je moguće pronaći zanimljive karakteristike vezane za ovog osebujnog autora. Velik broj tekstova koji inspiriraju njegovo djelo su narodni tekstovi što nekim skladbama daje dimenziju „izvornog napjeva“, u prvom redu to se odnosi na jedan od najizvođenijih Kalebovih napjeva *Jablane, debeli lade*.

Odmak prema suvremenijem harmonijskom i polifonom izričaju vidljiviji je kod skladbi nastalih na tekstove pjesnika Vojislava Matage. Prema različitim raspoloženjima i stanjima koje pjesnik slikovito dočarava Kaleb formira sebi svojstven i prepoznatljiv glazbeni izričaj. Uspješna suradnja rezultirala je i nagradama poput nagrade publike na Omiškom festivalu (2008.) za skladbu po kojoj je i nazvana ova notna zbirka.

Treća cjelina odnosi se na napjeve koje Kaleb obrađuje zahvaljujući suradnji sa sve brojnijim klapama koje se u posljednjem desetljeću formiraju na području Zapadne Hercegovine. Jednostavni harmonijski postupci koji napjeve malog opsega pokušavaju „obogatiti“, ne narušavaju osnovne stilske karakteristike novijeg sloja ruralnog tradicijskog izraza. Treba napomenuti da se je upravo klapska pjesma stoljećima *napajala* na brojnim utjecajima ruralne glazbene tradicije susjednog kraja.

dr. sc. Joško Čaleta
Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

as modulating the dominant of the dominant tonality. Third in the tenor melodic section remains unyielding suggesting in that way the main distinctive feature of a cappella four-part singing

The second part is devoted to the musical collection of new compositions by the author during the period between the year 1991 and 2013. And here it is possible to find interesting features associated with this exceptional author. A large number of texts that inspire his work are popular texts which give to some compositions a dimension of the original tune, first of all it refers to one of the most performed Kaleb's songs „Jablane, debeli lade“.

A step away forward a more contemporary harmonic and polyphonic expression is visible in tracks formed on the texts of the poet Vojislav Mataga. According to the different moods and states that the poet vividly conjures, Kaleb formed his own unique and distinctive musical expression. Successful cooperation has resulted in awards such as the Audience Award at the Omiš Festival (2008) for a song after which this note collection was named.

The third unit is dedicated to the songs that Kaleb covers thanks to the collaboration with numerous a cappella singers that were formed in the last decade in Western Herzegovina. Simple harmonic proceedings which try to „enrich“ the small-scale tunes do not violate the basic stylistic features of the newer layers of the rural traditional expressions. It should be noted that it was just the a cappella songs that were thrived on numerous rural musical traditions of the neighboring region.

Joško Čaleta, Ph.D.
Ethnology and Folkloristics Institute, Zagreb

Gusaru uzvodno!

„... U grčkoj mitologiji Orfej, Hermes i Apolon pjevaju svoje pjesme kao i naši bezimena guslari. Ilijada i Odiseja pjevaju se na Mikenskom dvoru, kao i kasnije, sva srednjovjekovna viteška poezija... tako su se opjevali i životi svetaca pa i povijesna zbivanja junaštva, junaka i bitaka. Pjevaju se i Pindarove ode i sva trubadurska lirika, pa i naši petrarkisti „zvone“ i to uz leut svoje sonete. Teško je interpretirati ritam naše starije poezije, bez tih pijevnih oblika u kojima se prenosi i do nas dolazi... I naše planinkinje vile kao i klasične muze istovremeno i kazuju i poju i pjevaju. A tko bi dočarao i stručno opisao gregorijanski koral koji se u našim prostorima (istina škrto) ali stoljećima pjevao i slušao. Da, više na obali nego u zaleđu. No upliv je tu i on je neizbježan. Zar iz toga nije potekla liturgijska pučka popijevka i razlila se u srcima vjernika našeg naroda i podneblja? i to, kao kod ni jednog drugog evropskog naroda. Iz te gregorijanske-koralne melodije, kojoj je na prvom mjestu pravilno deklamiranje teksta, iz kojeg nastaje ritam, a to znači i glazba, kao jata ptica odletjele su pjesme na sve strane naše zemlje i pripitomile se u svakoj klimi, svuda dobro dočekane i radosno primljene.

Stoljećima se na ovim prostorima pjevala pjesma koja nije instrumentalno popraćena. Ako isključimo gusle koje su zapravo imitirale (gukale) ljudski glas, onda ćemo tu svrstati: gangu, bećarac, brojkavicu, ojkavicu, pučku tužbalicu i rugalicu, crkvenu pučku pjesmu, gregorijanske napjeve iz kojih se vremenom razvio jedan pučki izričaj, modificirani pučki gregorijanski napjev, pa iz njega, kao da im je dosadilo jednoglasje, počeli dodavati sekundu, tercu, kvartu, kvintu... i eto nam pučke višeglasne pjesme... a mi ćemo danas reći: *dalmatinske klapske pisme*. I sve to bez instrumenta. A zapravo upotrebljavajući najljepši i najsavršeniji instrument, ljudski glas...“ Tom velikom čudu, Božjem daru – ljudskom glasu – upućujem i ove riječi. Jer pred tajnom i ljepotom ljudskoga glasa, kao i pred čudom zvjezdanoga neba iznad Biokova, Dinare i Velebita; kao i pred prelijepim prizorom svitanja i sunčeva zalaska, kao što ga sad gledam dok pišem ove riječi, kako se sakri za Biokovo... uvijek ostajem nijem i zadržan.

Upstream Pirate!

“...In Greek mythology, Orpheus, Hermes and Apollo sing their own songs just as our own nameless guslars. Just as the Iliad and the Odyssey were sung in the Mycenaean palace and then later on all medieval knight poetry, so too the lives of the saints and the historical events of heroism, heroes and battles were expressed in song. The odes of Pindar were sung as were the troubadour lyrical poetry and even our Petrarch's own “tolling” came along with the lute of his sonnets. It is difficult to interpret the rhythm of our older poetry without these musical forms that were transmitted to us and brought us our mountain fairies, as well as the classical muses, which at the same time were shown, chanted and sung. And who would have conjured up and expertly described Gregorian chant, which in our region however meagrely, was sung and listened to for centuries. Truly more on the coast than inland. Nonetheless, the influence is there and it is unavoidable. Did our liturgical folk songs not originate from these sources and then enter the hearts of the faithful of our nation and the region, and more so than in any other European nation? From this Gregorian choral melody, which has as its first rule the proper recitation of the text, from which emerges a rhythm, which means music, the songs flew away like a flock of birds to all the areas of our country and became domesticated in every locality, and all were well and joyfully received. Songs were sung for centuries in this region without any instrumental accompaniment. If we were to exclude the gusle that actually imitated the cooing of a human voice, then we could say that the local ways of singing such as the ganga, bećarac, brojkavica, ojkavica, folk laments and mocking songs, church folk songs and Gregorian chant, from which with time were established a popular way of expression, a modified popular Gregorian chant and then from this, as if being tired of single voice songs, second, third, fourth and fifth voices were added and thereby polyphonic folk songs came about, which today we call Dalmatian vocal group songs. And all of this without any instruments. In fact, it is by using the finest and most perfect instrument - the human voice, this great miracle and gift of God, that I address these words. For in front of the mystery and beauty of the human voice, just as being under the miracle of the starry sky above the Biokovo, Dinara and Velebit mountains, as well as in front of the beautiful scene of a sunrise or the

Zato neka je hvala Bogu na toj tajni ljudskoga glasa koji oduvijek zvoni među ljudima. Kao što u školjci šume duboke morske struje, tako se u ljudskom glasu-pjevu izražava duboka tajna ljudskoga bića. I listajući pjesmaricu, knjigu, dokument – **JEZIK DITINJSTVA** – sve je ovo u njem oživjelo.

I zato pišem a ne vjerujem da sam dobio priliku, mogućnost, šansu, čast... napisati par riječi o zbirci, i ne samo o zbirci nego o autorskom djelu, grandioznom djelu, colonna – stupu o kojem toliko toga ovisi, visi... stupu bez kojega mnogo toga pada u zaborav. Pišem a strepim, pišem a toliko sam ushićen ovim zapisom autorova djetinjstva, pa mi se čini da mi netko drugi diktira tekst... pišem a bojim se da neću ništa napisati, da ću umanjiti vrijednost umjetnikova rukopisa. Ovaj Čovjek, koji kaže da govori i piše jezikom djetinjstva, on se izražava mudrošću, zrelošću, poviješću, znanjem iskusna umjetnika. Očito u godinama djetinjstva nije tratio vrijeme u površnim harmonijama, skladbama koje su već sutra bile zaboravljene... nego je u svom duhu i duši bilježio i pohranjivao ono na što se jedan narod naslanja, ono što je preživjelo burnu prošlost, ono što stoljeća nisu izbrisala, ono što je tegobna i bremenita povijest ovoga naroda i podneblja iznjedrila. **Jezik djetinjstva** i njegov noto-pisac, skladatelj Ivica Kaleb, kao rijetko tko u ovom i u ovakvom pozivu i prostoru, zapravo nitko!, krenuo je uzvodno. Ovom zbirkom skladbi, autor je zaustavio vrijeme, uprisutnio prošlost.

Za muzikologe, klapske pjevače i njihove voditelje, neizmjereno važne pjesmarice, u trećem poglavlju, ali i na ovoj škrtjoj hridi, povijest je pro-disala, progovorila. Ovom zbirkom, osim što je čvrsto sagradio temelj na ušću Neretve u more, on je doplovio uzvodno i oživio klapu *Prijatelj mora* iz Sarajeva, klapu Bihać, klapu Mostar iz istoimenog grada. Glazbeno i umjetnički se vezao sa svojim profesorom Antom Vezilićem, pa je svojim izvornim skladbama, stao na Neretvi kao Kolos, te zaustavio Trebižat, Bunu, Lišticu, Radobolju, Bregavu... da bi čuo njihov stoljetni pjev. A onda je pozvao klape na čisti, bistri i pitki izvor: *Mrvoje, Narentu, Trebižat, Grgu, Borak, Bratovštinu, Liru, Delminijum, Dobrkoviće, Martin, Smije, Cantus, Suhu, Divu, Krš, Draču, Signum, Međugorje, Zvizdan, Studenac, Izvor, Ariju...* dođite, stanite u krug, naslonite se na pjesmu, izričaj, tradiciju kao što se pjesma nekad davno naslanja na svoje podneblje, ljude i njihov pjev.

sunset I look upon now as I write these words, hiding behind Biokovo, I always remain silent and in awe. So let us thank God for the mystery of the human voice that always rings out among people.

*Just as with the seashell one can listen to the deep sea currents, so too the voice and song of people expresses the profound mystery of human beings. While leafing therefore through the songbook and document titled **The Language of Childhood**, all of these elements have been revived in it.*

*This is why I am writing and I almost cannot believe that I've been given this chance, opportunity or honour, to write a few words about this collection, and not only about this collection, but also on the author's grandiose work, the column or pillar on which so much depends, a pillar without which many things fall into oblivion. I tremble while writing, I'm writing and yet I am so elated by this account of the author's childhood, it almost seems to me that someone else has dictated the text. I'm writing and yet I'm afraid that I will not be able to write anything and that this would diminish the value of the artist's handwriting. This man, who says he speaks and writes in the language of his childhood, expresses the wisdom, maturity, history and knowledge of an experienced artist. It is clear that during his childhood he did not waste his time with superficial harmonies and compositions that would already be forgotten tomorrow, but in his spirit and soul he recorded and kept those things that a nation rests upon, that survived the turbulent past, that centuries did not wipe out, which the difficult and fraught history of this nation and the region has produced. **The Language of Childhood** and its notable writer and composer Ivica Kaleb, as rarely anyone in this profession and region, no one actually, went upstream. With this collection of songs, the author has stopped time and brought the past to the present. History in this rocky region has taken a breath and spoken, for musicologists, vocal group singers and their leaders, in the third chapter of this immensely important songbook. This collection has not only built a firm foundation on the mouth of the river Neretva into the Adriatic sea, it has also sailed upstream and revived the vocal group called Friends of the Sea from Sarajevo, which won the Omiš Award in 1968, the vocal group Mostar from the same town, which brought home seven awards from the eternal city of vocal group songs. He united himself musically and artistically with his professor Ante Vezilić, and with his original compositions, he has stood on the Neretva like a Colossus, and stopped the Trebižat, Buna, Lištica, Radobolja and Bregava rivers, to hear their centuries-old songs. And then he invited the vocal groups:*

Zapjevajte i zagrlite se kao što svaka rijeka grli i ljubi svoje obale, priča o prošlosti i ukazuje na budućnost, baš kao knjiga skladbi **Jezik ditiñstva**.

Dragan Filipović, M' prof.

Hrvoje, Narenta, Trebižat, Grga, Bratovština, Lira, Bihać, Delminijum, Dobrkovići, Suhu, Diva, Krš, Drača, Signum, Cantus, Borak, Međugorje, Zvizdan, Martin, Studenac, Izvor and Arija to a clean, clear and pure source, to come and stand in a circle, to sit back on their songs, language and traditions as songs did once upon a time, leaning on their climate, people and their music.

*Sing together therefore, embracing each other the way every river hugs and caresses its shores and tells the story of the past and points to the future, just like this book of compositions **The Language of Childhood**.*

M' Professor Dragan Filipović

Hvala Miri Vidoviću na pomoći pri izdavanju zbirke

Ivica Kaleb

"Luka" iz Ploča - puna katedrala pjesme Snimio Joško PONOS

KLAPA "LUKA" U KATEDRALI sv. DUJE

Narodi nam se

SPLIT – Iako nisu rijetke klape koje u ove blagdanske dane listaju po prigodnoj glazbenoj literaturi, koncertni niz klape *Luka* iz Ploča ipak zaslužuje pozornost. Dogodio se u sklopu "turneje" započete po Istri i Gorskom kotaru, zaustavio u petak u katedrali sv. Duje, a svoju će konačnicu dočekati po logici stvari u neretvanskoj dolini. Preciznije, od Kopra, preko Mrkoplja i Splita, do maloga mjesta Kravavca pokraj Metkovića. Oktet pjevača koji je svoje zlatno carstvo na Festivalu dalmatinskih klapa počeo stjecati 1990. i koji se u četiri navrata penjao na pozornicu po omiška priznanja, dakako, ne računajući trijumfe u *Večerima novih skladbi*, snažnom je pjesmom punom dramatike sebi priskrbio epitet jedne od najhomogenijih dalmatinskih klapa. Splitski blagdanski nastup otvorili su s *Oče naš*, a onda su im pjesmu preuzeli gosti,

kolege iz sastava *Vokalisti Salone*. Bez obzira na decentnu prigodu i hladnu katedralu, pjesme su mamile pljesak za cijelo vrijeme programa, neovisno o tome dali se radilo o tradicionalnim "domaćim" pjesmama ili onima američkog podrijetla: *Pozdravna pjesma, Narodi nam se, Now boday knows, Bože moj...* Konac je pripao zajedništvu kroz akord dviju pjesama *U sve vrime godišta* i *Svim na zemlji*.

- Na *Luci* je delikatna obveza kako uistinu unikatne napjeve s ušća Neretve popularizirati kao opće, a ne samo kao lokalno dobro, i manje znanim napjevima zadržati visoki interpretativni rejting. Upravo ćemo ovih dana nove koncertne povode nastojati pronaći kroz promociju knjižice s pjesmama koje je *Luka* popularizirala ili, ako hoćete, koje su popularizirale nju - riječi su voditelja skladatelja i aranžera **Ivice Kaleba**. **I.B.**

Nagrade

•• Nagrada Grada Ploča za životno djelo pripala je **Vjekoslavu Diego Miletiću**, osobne nagrade dobili su **Seka Grnječ** i **Ivica Kaleb**, a skupne nagrade pripale su društvu "Žrtve azbesta" i Lions klubu Ploče.

•• Nagradu Grada Ploča za životno djelo dobit će **Diego Vjekoslav Miletić** zato što je svojim osobnim životnim iskustvom i radom primjer za mnoge generacije Hrvata koje su tražeci posao u svijetu postigli velik uspjeh kao poduzetnici, ne zaboravivši pri tome svoj narod, te što je svojim humanitarnim radom pomogao mnoge pojedince i institucije i dao doprinos napretku grada Ploča.

Osobna nagrada pripala je **Ivici Kalebu** za iznimna postignuća kao muzičkog pedagoga, skladatelja i melografa koji svojim glazbenim djelovanjem trajno promiče kulturu neretvanskog podneblja i grada Ploča, te

odgojiteljici Dječjeg vrtića **Seki Grnječ** za iznimni dugogodišnji doprinos u odgoju djece predškolskog uzrasta i postignute rezultate na državnim i županijskim natjecanjima djece predškolske dobi. Gradsko vijeće Grada Ploča odlučilo je skupnu nagradu dodijeliti **Lions klubu Ploče** za nesebičan humanitarni rad i doprinos u organizaciji akcija za prikupljanje pomoći osobama s posebnim potrebama, kao i Društvu "Žrtve azbesta" za nesebičan i uporan rad i ostvarene rezultate u ostvarivanju prava radnika azbestne industrije i zaštiti zdravlja radnika i građana Ploče.

A. SUNJIC/EPEHA

PJEV RIJEKE

UZ POBJEDU "LUKA" IZ PLOČA NA OMIŠU '93.

Samo Bog zna koliko je pjesme s Neretvom prolekle...: sva najranija osjećanja ustreljala su rijekom i pjesmom. I danas kad nam nije onako plaha, zelena, divlja i pitoma: kad je umrljvena čovjekovom lakomislenošću kao da i pjesma gubi dah - umorna tek ponekad bljesne u sutonima Neretve, iskrade se u opomenu kako smo i mali znali biti tako veliki i tako svoji.

Vajda nije bilo kraja kajemu je sluh i glas tolik vrijedio i značio, toliko ga prelaćio u vlastitu identifikaciju, jer i danas pamlimo po glasu, po boji, po drhtaju ljude kojih odavno više nema. A On - glas je zamjenjivao ime i bio osobni, prepoznatljiv, pamtljivi simbol vremena i prostora, vječniji i od čovjeka i od njegove muke. Čudo nevideno je bilo u Neretvi zateći dijete koje ne zna pjevati, koje nema izvistan sluh; čudo je bilo tako veliko da je ulazilo u priče baš kao i najljepši glas, kao najbolji sluh. I sada pred mojim očima paradiraju živopisne našnje prvih pobjednika I. Omiškog festivala, dragih prijatelja iz klape "Gusari s Neretve" koji su slavu nerehvanskog pjevanja ponijeli u začuđeni i iznenađeni veći svijet. Još i danas zvoni omiškim kaletama neuhvatljiva ljepota Pivci moji ne pjevajte... ili Na Neretvi vodi ladnoj lipa Mare robu prala... Već odavno Mara ne pere rublje; bistrine i zelenila drage rijeke je nestalo, a i pjesma je rijetka jer djeca Neretve uporno samo slušaju i navijaju kazete. Da li smo taj neporecivi gubitak doista smjeli doživjeti, da li smo morali poći putom kojim kročimo kao sjene, na kojem smo a opet nas na njemu nema. Strah me i pomisliti da će umrijeti i rijeka i pjesma - ta dva najživotnija i najblištavija dragutja; da ćemo i mi s njima ili bez njih biti izgubljeni u posve nekim drugim ljudima koji ni s rijekom, ni sa zemljom nemaju što zboriti.

Zadnji je čas postojeće sjećanje upamtiti i složiti na jednom mjestu jer svi koji ne zaboravljamo i svadbe i rađanja, i luge rastonaka, i razrušene uspomene naših davnih dana nismo zbog uzdaha za prošlim u sukobu sa sadašnjim, nismo nepopravljivo lakomisiene kad želimo najljepši dio prošlosti imati i u suvremenosti, kad priznamo našu bol pa makar kao zov djetinje radosti.

Pa ipak, naspram svemu bljesne klapa, moćna i gromka - prava nerehvanska te baš kao i davno prije osvoji Omiš ljepotom prepoznatljive snage i skladosti. Ova "Luka" - najklapa vraća nadu, vjeru kako nije sve nepovratno i zauvijek izgubljeno: kako nas još ima koji hoćemo i možemo, kako smo tu i mi i rijeka i rodna zemlja. Štoga naša radost zbog pobjede "Luka" je nešto posve neobjašnjivo veliko, puno slatnji i iščekivanja povratka sebi i onom najboljem i najvećem u nama.

I stoga osjećamo klapu kao što smo voljeli i osjećali rijeku, neponovljivu, nježnu i okrutnu ljepoticu M: koji smo na njenim obalama uzrasli i odnjjhane u svijet slatimo kako je neophodna pjesma ljudi u predvećerja. Bez nje ona ne bi više tekla za nas i zbog nas... presahla bi bez naše ljubavi i tek monotono opominjala dolazeće neprepoznatljive i tuđe ljude koji više ne bi razumjeli njezin dah ni njenu dušu.

Luka Štjieg

**DUBROVNIK
FESTIVAL
HRVATSKA**

OFF PROGRAMME OFF PROGRAMME

KONCERT KLAPE "LUKA PLOČE"

(KLAPA "LUKA PLOČE" POBJEDNIK OMIŠA '93
PREDSTAVNIK JE HRVATSKE NA
MEĐUNARODNOM FESTIVALU GLAZBE
U ALICE SPRINGSU - AUSTRALIA)

ZALJUBI' SAN SE U DRUGU

Obr. I. Kaleb

MARA MI SE ŠETA

Obr. I. Kaleb

TE TVOJE OČI

Obr. I. Kaleb

NA OMIŠKOJ STINI

Komp. D. Šarac

PISMO MOJA

Obr. I. Kaleb

KARALA MAJKA MARICU

Obr. I. Kaleb

SVRŠIT ĆE MLADOST MOJA

Obr. I. Kaleb

PIVCI MOJI NE PIVAJTE

Obr. I. Kaleb

DVOJE SE JE MILOVALO DRAGO

Komp. D. Šarac

JABLANE, JABLANE

Obr. I. Kaleb

MASLINA JE GORA

Obr. I. Kaleb

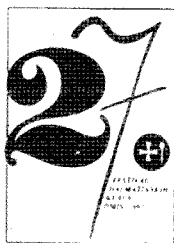
SIDILA DJEVA KRAJ MORA

Obr. I. Kaleb

NA NERETVI VODI LADNOJ

Obr. I. Kaleb

Atrij palače Sponza
Srijeda, 25. kolovoza 1993. u 22 sata

27. FESTIVAL DALMATINSKIH KLAPA U OMIŠU: FINALE MUŠKIH KLAPA

Moćna »Luka«

Glasovno moćne tenorske dionice vjerojatno su bile presudan čimbenik u konačnoj pobjedi muške klape »Luka« iz Ploča na završnoj večeri 27. festivala dalmatinskih klapa koja je i izvan izdvojenog terceta (»Luka«, »Sinj« i »Dalmati« iz Zagreba) kvalitetom još jednom potvrdila kako je »Omš« definitivno prebolio izostanak »velikih« (»Trogir«, »Šibenik«, DC ...) sa svoje pozornice.

Do tri nagrade (prva stručnjaka, druga publike i priznanje voditelja) Pločani su došli s pjesmom koju krasi izuzetno ushićenje i dinamički kontrasti, te već spomenuti, netjerojatno uigran, raspjevan i glasovno upečatljiv tenorski par. Pjevači iz Ploča su u tim kvalitetama i posebnim nadahnućem prebrodili nedostatnu zvučnost inače brojne basovske linije, kao i manje zahtjevan repertoar u odnosu na najbliže konkurente. Bolji izbor pjesama zacijelo su imali Sinjani (prva nagrada publike, druga nagrada stručnjaka) koji su demonstrirali svoj poznati fini sklad u kojemu se miješaju i lirsko i opo-

Glasovno moćne tenorske dionice vjerojatno su bile presudan čimbenik u konačnoj pobjedi muške klape »Luka« iz Ploča, kojoj je pripala prva nagrada stručnjaka, druga publike i priznanje voditelja klape – »Sinju« prva nagrada publike, druga žirija – »Dalmati« imali najbolju izvedbu večeri, dobitnici dviju trećih nagrada – Nagrada Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj zadarskoj klapi »Intrade«

Australija

Miro Škugor, predstavnik Odjela za promicanje i kulturu Ministarstva inozemnih poslova Republike Hrvatske, uručio je pobjedničkoj klapi »Luka« pozivnicu za sudjelovanje na međunarodnom kulturnom festivalu što će se u listopadu održati u Australiji. Na toj manifestaciji »Luka« će biti jedan od predstavnika europske glazbene kulture.

kom tehničkom dometu uvijek manjka malo autohtona izričaja i interpretacijskoga šarma. Zagrepčani su, nema sumnje, bili slabiji nego u izlučnoj večeri.

Izvedbe s izlučnih nastupa nisu ponovili ni ED, »Kamen«, »Levant« i »Filip Dević«. Trema karakteristična za klape s manjim iskustvom razvodnila je riječku interpretaciju pjesme »Kad san bio na tvom grobu«. Raspjevanošću u drugoj pjesmi popravili su dojam, ali ne i bitno utjecali na glasovanje stručnjaka i publike. Puno veće razočaranje donio je nastup »Kamena«. S neprivlačnim ali zahtjevnim repertoarom, intonativnom nestabilnošću i pretjerivanjem u »fioretima«, momci s Kamena djelovali su tek kao blijeda kopija klape koja se sjajnim izvedbama u izlučnoj večeri svrstala u potajne favorite.

Zenski glas na poziciji tenora bio je forte klape ED u izlučnom, a određeni hendikep u završnom nastupu. Očito neraspoložena Milica Matković dovela je jednako u pitanje i interpretaciju i glasovnu ujednačenost »električara«. Dojam o toj inače perspektivnoj splitskoj klapi bio je dodatno tanak zbog neizbježne usporedbe s izvedbama dubrovačkog »Linda« što su ga slijedili ne samo glasovnom postavom, već i pjesmama (»Zvilde mi kažu«, »Misao svijeta«). Dominantni falset-tenor i efektna decrescenda nisu očito bili dostatni aduti prokušanih pjevača »Filipa Devića«. Njihova manira pjevanja nije bila ni primjerna staroj dalmatinskoj pjesmi »Marijo, Marijo« koja traži ugodaj-niji poj.

Velolučki »Greiben« nije se dočepao neke nagrade kojoj su se potajno nadali i zbog uvriježena mišljenja da je riječ o klapi kod koje su pozitivni pomaci u kvaliteti sve osjetljivi. Ni prerani pljesak nestrljive publike nije poremetio vrlo dobru interpretaciju očito uvježbane i spontano otpjevane pjesme »Majko«. Na putu do nagrade Velolučanima nisu toliko prepreka bile njihove eventualne slabosti, već sjajna kvaliteta nagrađenog terceta.

Nagradu Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj dobile su zadarske »Intrade«. Švicarski Hrvati uvažili su njihove ratne muke koje su i osnovni razlog što su Zadrani ulazak u završnicu doživjeli gotovo kao prvu nagradu.

Prvaci ovogodišnjeg »Omš« — klapa »Luka« iz Ploča

Snimci: JADRAN BABIĆ

Ivo MIKULIČIN

LAUREATI »OMIŠA 93«: »LUKA« IZ PLOČA

Klapa od 110 decibela

Kada zapjevaju, nastane panika. Pjevaju, ali zapravo kao da ratuju. Idu jedan na drugoga, unose se u lica, viču, prijete, svadaju se, šapću, nadglasavaju se. Lete jedan na drugoga glasom, rukama, pokretima, mimikom, svime raspoloživim. Tenori **Bariša Oršulić** iz Komina i **Zoran Bebić** iz Metkovića uistinu se ne štede. Uz jaki glasovni »gas«, žestoki »for« pjesmi daju i vizualizacijom. Atraktivne pojave i gromovita glasa doimaju se poput fajtera kojima je, da dobije »kontrapiz«, bariton **Ivica Kaleb** »objesio« o vrat četiri, nekad i pet basova, žrtvujući pritom i baritonsku »žbuku« u vezivanju tih dvaju glasovnih »masiva«.

Eto, takvi su članovi klape »Luka« iz Ploča, ovogodišnji laureati omiškog klapskog festivala. Na omiškoj su Pjaci ponovili uspjeh iz 1990. kada su također po žiriju bili prvi, a po publici drugi. K tomu, ove godine su im voditelj klapa dali i vrijednu nagradu »Bašćinski glasi«, a čeka ih

slušatelja i skladan je spoj spontane jednostavnosti i oplemenjenog »akademizma«.

Od rasula do idealnog

Klapa je osnovana prije deset godina, ali danas od one prve postave više nitko ne pjeva u njezinome sastavu. Sada pjevaju, pored spomenutih Oršulića, Bebića i Kaleba, još i bariton **Kažimir Sušac** iz Ploča, te basovi **Alen Marušić** iz Brista, **Zvonko** i **Tomislav Gilić** iz Makarske, **Leonard Gašpar** iz Ploča i **Stipe Šunjić** iz Rogotina. A nekad, sjetit će se **Drago Krstičević**, jedan od osnivača klape i stalni njezin predsjednik (bez reizbora, kako sam kaže), u klapi su pjevali **Mate Carević** i **Frane Marušić** iz Brista, te **Ante Bebić** i **Goran Skender** iz Ploča, koji su sada u Australiji, zatim **Ante Tošić** iz Opuzena, **Mate Nikolac Čika** te **Milan** i **Ivo Šunjić** iz Rogotina, **Branko Pavković** iz Ploča, **Karlo Albanezi** i drugi. Prvi voditelj bio

Ivica Kaleb, voditelj:

»Neretva je naš dragulj. Taj beskompromisni, agresivni, veseli štih. Artikuliran i u okvirima dalmatinske pjesme. Iz Neretve izvire i dolazi nam na ušće njezin svježi dah. Taj otvoreni način pjevanja, pun emocija. A mi se upravo trudimo preko pjesama ostati uvijek u vezi s Neretvom«

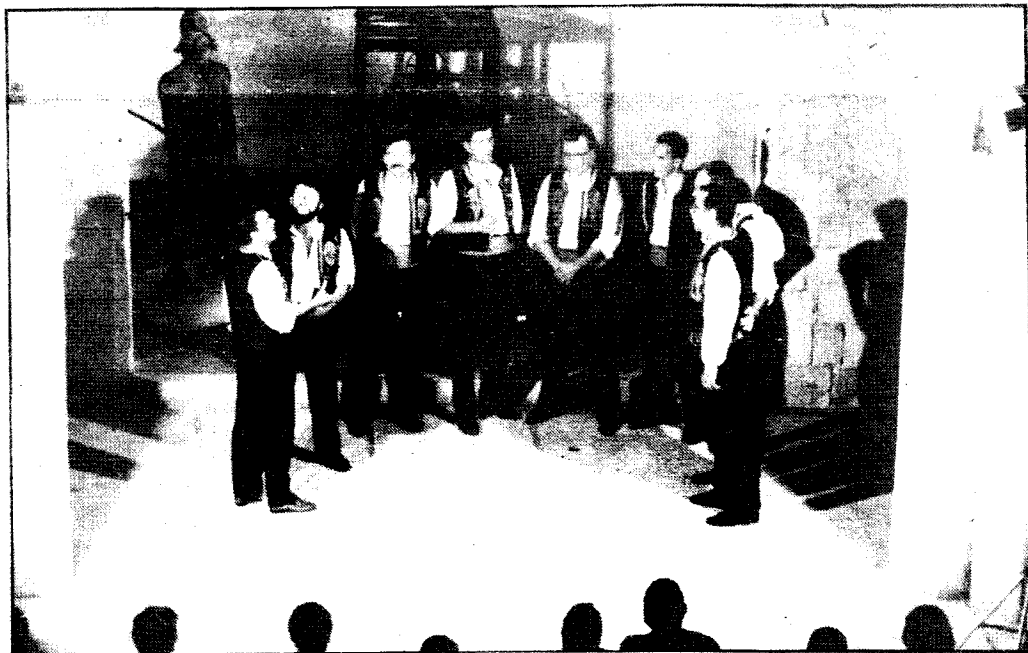
bila i klapa »Fort Opus«. Danas je Opuzen presušio, epicentar se neretvanskog klapskog pjevanja preselio na samo ušće. Pločani su učili od svojih prethodnika, znali su se iskreno diviti nenadmašnoj klapi »Trogir«, znali poštovati pjevanje negdašnje »Lučice«, zatim Okteta DC, korčulanskih klapa... **Stipišić** i **Tambača** su im među prvim skladateljima, pečat ovoga podneblja...

Sponzor i marke

— No, Neretva je naš dragulj — kazuje nam Kaleb — Taj beskompromisni, agresivni, veseli štih. Artikuliran i u okvirima dalmatinske pjesme. Iz Neretve izvire i dolazi nam na ušće njezin svježi dah. Taj otvoreni način pjevanja, pun emocija. A mi se upravo trudimo preko pjesama ostati uvijek u vezi s Neretvom. Jednako to činimo i s nošnjom, u kojoj nastupamo, a to je replika neretvansko-biokovske nošnje, sačuvane u samostanu u Zaostrogu. Vidite, mi inzistiramo na tome specifikumu, ali nas je rat spriječio da ne proširimo repertoar. Naime, dosta naših je neretvansku nošnju moralo zamijeniti maskiranom uniformom, neki i dobrovoljno.

I pjeva tako klapa dokazujući da uz žabe i jegulje ima u neretvanskoj dolini i duhovnih specijaliteta. U početku su im u Omišu govorili da im je forte u tom njihovom forteu, a upravo su ove godine pokazali u aranžmanima dinamiku i bogatstvo nijansi, od pianianissima do fortefortissima. Od PP do FF. To je najbolje vidljivo u **Šarac-Picukarićevoj** »Na omiškoj stini« s kojom su prošle godine pobijedili u novouglažbljenom dijelu. Ti njihovi decibeli (jačine 110 reći će Leo) i jedva čujna šaptanja u udarnom (i »zaraznom«) refrenu pomalo šlager ski impostirane pjesme!

Lučani se vole družiti s drugim klapama. Zoran Gilić je jedan od osnivača zagrebačkih »Dalmata« u kojima sada pjeva njegov brat Jakša dok je on s bratom Tomislavom u Pločama. Njihov otac počeo je pjevati u makarsko »Srdeli« kada su oni rođeni ali su eto i makarski veterani nešto posustali. Pločani bi vo

S nedavnog nastupa klape »Luka« u palači Sponza na završetku Dubrovačkog ljetnog festivala

Snimio: M. KOVAČ

u listopadu i nagradni let u Australiju, gdje će u Alice Springsu braniti boje Hrvatske na tamošnjem međuna-

je **Franjo Prskalo**, a od prije pet-šest godina voditelj je **Ivica Kaleb**.

— Odasvud smo da nas je

valo se povremeno i svašta. A šteta, jer Donja Neretva ima dosta glasovnog materijala, ima tradiciju i specifičnu

ZALOŽBA KRALJA TOMISLAVA
ČAPLJINA

ISMN 979-09013649-0-5

9 790901 364905

Čaplina, 1912

979-09013649-0-5